

**Ministerieel Jaarplan
Beleid MINOWC
voor het dienstjaar
2026**

COLOFON

Het Jaarplan 2026 vormt een belangrijk richtsnoer voor het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MinOWC).

Dit product is financieel mogelijk gemaakt door UNICEF Suriname
Programma code en titel: SUR 2.2 Education Planning and Monitoring
(1800/AO/07/882/005)

Project code en titel: Planning and Capacity Building (1800/AO/07/882/005/001)

Gepubliceerd in 2025 door:

Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur,
Afdeling Ministeriële Plan Unit.
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MinOWC)
Kafiluddistraat nr. 117 -123
Paramaribo, Suriname

Het Kinderfonds van de Verenigde Naties
Gongrijpstraat nr. 25
Paramaribo, Suriname

Coördinatie en eindredactie:

Ministeriële Plan Unit (MinOWC)

Samenstellers:

directie MinOWC, Ministeriële Plan Unit
en zie dankwoord waarin iedereen wordt genoemd.
Vormgeving, lay-out en druk: D - Graphics i.s.m. Suriprints

Tekstadviseur:

Kraag Corporate Communications

© Copyright 2025

MinOWC / Unicef 1e druk december 2025

Vierde editie

Het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, Afdeling Ministeriële Plan Unit. Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op eigen wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het MinOWC. Voor zover toestemming wordt verleend tot gebruik van de gehele of delen van deze uitgave voor niet commerciële doelen dient uitdrukkelijk de bron te worden vermeld.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Afkortingen en acroniemen	6
Management samenvatting	9
DEEL 1 : ONTWIKKELING INSPANNINGEN EN HET MINISTERIEEL BELEID	10
HOOFDSTUK 1: Evaluatie van het Ministerieel jaarplan, (beleidsperiode januari tot en met juni 2025)	11
1.1. Introductie	11
1.1.1. Onderwijs in het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022 -2026 (MOP 2022-2026)	13
1.1.2. Onderwijs in het Nationaal Onderwijsbeleidsplan (2024-2031)	16
1.2. Evaluatie van het ministerieel beleid periode juli 2024 – juni 2025	20
1.2.1. Evaluatie Directoraat Administratief Technisch Beheer: projecten status en financiering	20
1.2.2. Evaluatie Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs: projecten status en financiering	21
1.2.3. Evaluatie Directoraat Beroepsonderwijs: projecten en financiering	24
1.2.4. Evaluatie Directoraat Hoger Onderwijs: projecten en financiering	27
1.2.5. Evaluatie Directoraat Cultuur: projecten en financiering	29
1.3. Evaluatie Overheidsfinanciering van de MinOWC programma's en projecten	30
HOOFDSTUK 2: Vooruitzichten van het MinOWC voor het dienstjaar 2026	33
2.1. Prognoses van het MinOWC beleid voor 2026	33
2.1.1. Enkele onderwijsstatistieken vanaf de introductie van de onderwijshervormingen.	35
2.2. Beleid vooruitzichten van het MinOWC voor het dienstjaar 2026	40
2.2.1. Het beleid van het directoraat Administratief en Technisch Beheer voor het dienstjaar 2026.	43
2.2.2. Het beleid van het directoraat Algemeen Voorbereidend Onderwijs	43
2.2.3. Het beleid van het directoraat Beroepsonderwijs voor het dienstjaar 2026	47
2.2.4. Het beleid van het directoraat Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs voor het dienstjaar 2026	48
2.1.5. Het beleid van het directoraat Cultuur voor het dienstjaar 2026	49
2.3. Beleidsprioriteiten voor 2026	50

DEEL II: SAMENVATTING VAN DE REALISATIES HET BELEID OVER HET DIENSTJAAR JULI 2024 - JUNI 2025	51
HOOFDSTUK 3: Voortgangsoverzicht van de programma's en projecten in de uitvoering	52
1.1. Algemeen	52
1.2. Stand van zaken van de projecten binnen het MinOWC juli 2024-juni 2025	52
Referentieoverzicht	55
BIJLAGEN	56
Bijlage 1: Projecten van het Directoraat Administratief Technisch Beheer	56
Bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs	57
Bijlage 3: Projecten directoraat Hoger Onderwijs	62
Bijlage 4: Projecten Directoraat Cultuur	63
Bijlage 5a: Projecten die worden uitgevoerd in 2025 en voortgezet worden in 2026	64
Bijlage 5b: projecten die worden toegevoegd aan de lopende projecten over de periode 2025 - 2026	71
Bijlage 6: Brochure van onderwijs mogelijkheden	74

VOORWOORD

Het Jaarplan 2026 vormt een belangrijk richtsnoer voor het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MinOWC). Dit plan werpt niet alleen een blik terug op de voortgang en uitdagingen van het dienstjaar 2026, maar legt tevens de nadruk op de koers die we willen varen in het kader van de nieuwe onderwijsvisie.

Deze nieuwe visie met betrekking tot onderwijs en cultuur vindt zijn grondslag in het "Nationaal Onderwijs Beleidsplan Suriname 2024–2031". Het Ministerieel Jaarplan is een jaarlijks terugkerend beleidsinstrument dat richting geeft aan de uitvoering van de onderwijskundige en culturele beleidsdomeinen.

Een belangrijk aandachtspunt blijft het tijdig en doelgericht beschikbaar stellen van financiële middelen. Achterstanden in financiering hebben directe gevolgen voor de voortgang van programma's en projecten. In anticipatie op deze realiteit is reeds getracht de begroting voor 2026 nauw te koppelen aan de financieringsbehoeften van het MinOWC, met als doel meer continuïteit te waarborgen in de uitvoering van beleidsvoornemens.

Het jaar 2025 wordt gekenmerkt door de voorbereiding op de nationale verkiezingen, wat onvermijdelijk invloed heeft op de beleidsruimte en bestuurlijke besluitvorming. Het verkiezingsjaar wordt ook gekenmerkt door onder andere de wisseling van de regering. Desondanks blijft het ministerie zich onverminderd inzetten om, met de beschikbare middelen, alle geplande programma's en projecten tot uitvoering te brengen – ten bate van alle leerlingen, studenten, leerkrachten en docenten, van de kustvlakte tot het binnenland. Deze inzet vereist een constructieve, actieve en creatieve samenwerking van alle directieleden en functionarissen, alsook van interne en externe stakeholders.

Het MinOWC blijft transparant communiceren met de gemeenschap via haar digitale platformen, waaronder de officiële website, het YouTube-kanaal, informatiebladen, de Facebook-pagina en reguliere persconferenties.

Onze grote dank gaat uit naar alle schoolleiders, leerkrachten, docenten, ouders/verzorgers, leerlingen en studenten, alsook naar niet-gouvernementele organisaties, de private sector en internationale partners. Zonder hun waardevolle bijdrage zou de continuïteit van ons onderwijsbeleid niet mogelijk zijn geweest.

Samen bouwen we aan een sterker, inclusiever en toekomstbestendiger onderwijssysteem voor Suriname.

De Minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

Dhr. Dirk Currie

AFKORTINGEN EN ACRONIEMEN

AdeKUS	Anton de Kom Universiteit van Suriname
AHKCO	Academie voor Hoger Kunst en Cultuur
APA	Algemene Personele aangelegenheden
ATB	Administratief Technisch Beheer
AVE	Alfabetisering en Volwasseneneducatie
AVO	Algemeen Vormend Onderwijs
BCM	Bureau Communicatiemedia
BJZ	Bureau Juridische Zaken
BEIP	Basic Education Improvement Program
BIGISMA	Bigisma Skoro
BLBO	Bureau Lager beroepsonderwijs
BMBO	Bureau Middelbaar beroepsonderwijs
BNTF	Basic Needs Trust Fund Suriname
BO	Beroepsonderwijs
BSc	Bachelor of science
BSO	Bureau Speciaal Onderwijs
BVOJ	Bureau Voortgezet Onderwijs voor Junioren
CAIQES	Consolidating Access to inclusive Quality Education in Suriname
CARICOM	Caribbean Community
CBET	Competence Based Education and Training
CDB	Caribbean Development Bank
CENASU	Stichting Centrum voor Nascholing Suriname
CSE	Comprehensive Sexual Education
ECD	Early Childhood Development
EMIS	Education Management Information System
ETVET	Enhancement of the Technical and Vocational Education
EZOTI	Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technische Innovatie
FB	Financieel Beheer
GLO	Gewoon lager onderwijs
GPAG	Gender sensitieve preventie aanpak van gedrag
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
HO	Hoger Onderwijs
HRD 2030	Caricom Human Resource Development Strategy 2030
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IDB	InterAmerican Development Bank
ICERD	Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Rassendiscriminatie
UPR	Universele Periodieke Beoordeling van de Verenigde Naties
IOL	Instituut voor de opleiding van Leraren
IVOS	Inspectie Voortgezet Onderwijs voor Senioren

IsDB	Islamic Development Bank
KO	Kleuteronderwijs
KOSO	Kleuteronderwijs - Speciaal Onderwijs
LBO	Lager Beroepsonderwijs
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
mboDS	Middelbaar Beroepsonderwijs dienstverlenende richting
mboT	Middelbaar Beroepsonderwijs de technische richting
mboE	Middelbaar Beroepsonderwijs de Economische richting
mboO	Middelbaar Beroepsonderwijs de pedagogische richting
MinOWC	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap & Cultuur
MOP	Meerjaren Ontwikkelingsplan
MULO	Meer Uitgebreid Lager Onderwijs
MSc	Master of science
NAS	Nationaal Archief Suriname
NC	Nucleus Centrum
NOVA	Nationaal Orgaan voor Accreditatie
NVT	Niet van Toepassing
OD AVO	Onderdirectoraat Algemeen Vormend Onderwijs
OD.Bin	Onderdirectoraat Onderwijs Binnenland
OD Ontw.D	Onderdirectoraat Ontwikkelingsdienst
OGO	Ontwikkelingsgericht Onderwijs
PCU	Project Coordination Unit
PI	Pedologisch Instituut
PIU	Program Implementation Unit
PMU	Program Management Unit
PTC	Polytechnic College Suriname (University of Applied Sciences)
PURP	Paramaribo Urban Rehabilitation Program
RCF	Rosebel Community Fund
RBM	Result Based Management
SDG	Sustainable Development Goal
SEMIF	Stichting Suriname Environmental and Mining Foundation
SNTA	Suriname National Training Authority
SO	Speciaal Onderwijs
STEM	Science Technology Engineering Mathematics
STES	Secondary and Technical Education Support
STREAM	Science Technology Reading Engineering Arts Mathematics
TCT	Ministerie van Transport Communicatie en Toerisme
TVET	Technical and Vocational Education and Training
UNCIP	United Nation Country Implementation Plan
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNICEF	United Nations Children's Fund
VBO	Voortgezet Beroepsonderwijs

VCS	Vocational College Suriname
VO	Voortgezet onderwijs
VOJ	Voortgezet Onderwijs op Junioren Niveau
VOS	Voortgezet Onderwijs op Senioren Niveau
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VWO	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WTB	Werktuigbouwkunde

MANAGEMENT SAMENVATTING

De programma's en projecten van het MinOWC worden voornamelijk uitgevoerd middels financiering uit de leningen, donormiddelen en partnerschappen en zijn voortgevloeid uit het Nationaal Onderwijsbeleidsplan Suriname 2024 - 2031 (NOBS).

Overige begrotingsmiddelen zijn beperkt beschikbaar, waardoor enkele projecten stremming ondervinden. De ministeriële raming voor programma's, dienstjaar 2026, is begroot op SRD 639.412.000 (zie figuur 5), conform de ontwerpbegroting 2026. Dit bedrag is inclusief de leningen.

De planning voor 2026 richt zich op het optimaliseren van het menselijk kapitaal, aanpassingen van het curriculum van de diverse onderwijsniveaus, goed governance en institutionele vernieuwing, verbetering van het onderwijs binnenland en het speciaal onderwijs, wetgeving, fysieke infrastructuur en imago verbetering van het beroepsonderwijs.

De leidraad voor het beleid voor het dienstjaar 2026 is het uitvoeren van het programma Skills for Growth, gefinancierd vanuit een IDB lening USD 40 mln voor verbetering van Engelse taalvaardigheid, digitale competenties en vaardigheden voor de arbeidsmarkt.

Het project zal ongeveer 4.000 leraren en 66.000 leerlingen ten goede komen.

Het programma Paramaribo Urban Rehabilitation Program 2 (PURP 2) voor een bedrag van USD 30 mln zal gecontinueerd worden en behelst het renoveren van historische gebouwen en het verfraaien van de binnenstad van Paramaribo namelijk: torengebouw aan de Mirandastraat nr 5, historisch gebouw aan de Heerenstraat 10-12 en wegverfraaiing omgeving, Herenstraat en Kerkplein.

M.b.t. de overige leningen, te weten het programma Consolidating Access to Inclusive Quality Education in Suriname (Caiques), kan gesteld worden dat deze in 2026 afgerond zal worden. De programma's ETVET en STES worden in 2025 afgerond en PURP 1 wordt afgerond in 2027. Vanuit CDB zullen er op vijf (5) scholen noodlokalen (24) gebouwd worden.

Voor 2026 zal de UNICEF zich inzetten voor het werven van fondsen voor continuering van de ondersteuning in de prioriteitsgebieden betreffende:

- Early Childhood Development (ECD);
- Ondersteuning bij de implementatie van het Onderwijsbeleid;
- Foundational learning;
- Welzijn en bescherming op scholen.

De projecten die in partnerschap uitgevoerd zullen worden zijn de volgende:

- In samenwerking met Rosebel Goldmines zal een VOS school gebouwd worden te Brokopoondo;
- Het South Dakota project, dat inhoudt dat jaarlijks een geselecteerd aantal scholen wordt gerenoveerd;
- In samenwerking met Staatsolie zullen er in drie(3) districten (Wanica, Paramaribo en Saramacca twee (2) scholen gerenoveerd worden alsook acht (8) noodlokalen worden gebouwd;
- Met middelen uit het Pamaka fonds zullen ook 3 scholen in het district Marowijne en Sipaliwini aangepakt worden.

In het dienstjaar 2026 zal er zowel een onderwijscongres als een cultuur congres georganiseerd worden.

In dit deel zal er een uiteenzetting worden gegeven van de grondslagen van het beleid van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

Het beleid van het MinOWC is gestoeld op het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026 en het Nationaal Onderwijs Beleidsplan Suriname 2024-2031. Deze geven een uiteenzetting van de strategische acties die ondernomen moeten worden om ontwikkelingen en hervormingen te stimuleren binnen de onderwijssector.

Samengevat zal binnen dit hoofdstuk aandacht besteed worden aan een terugblik van het Ministerieel Beleid over de periode 2024 (juli tot december) en 2025 (januari - juni). Daarnaast zal er aandacht besteed worden aan de ontwikkelingsprogramma's voor het komend dienstjaar 2026.

HOOFDSTUK 1: EVALUATIE VAN HET MINISTERIEEL JAARPLAN, (BELEIDSPERIODE JANUARI TOT EN MET JUNI 2025)

1.1. INTRODUCTIE

Het MinOWC is langer dan 75 jaar de wettelijke overheidsinstantie verantwoordelijk voor het sturen, ontwikkelen en implementeren van het onderwijsbeleid. Door de jaren heen heeft het MinOWC diverse naamsveranderingen ondergaan, maar is blijven vasthouden aan haar voornaamste rol als overheidsinstantie, namelijk: *het creëren van ontplooiingskansen zorgdragen voor de volksontwikkeling voor elke burger die bereid is om te willen leren.* Conform de Resolutie van 14 december 2020 no. 26.385/20 houdende, vaststelling van de organisatiestructuur van het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur bestaat het Ministerie uit 5 Directoraten t.w.:

- Directoraat Administratief en Technisch Beheer (ATB);
- Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs (AVO);
- Directoraat Beroepsonderwijs (BO);
- Directoraat Hoger Onderwijs (HO);
- Directoraat Cultuur¹.

Doelstelling van het MinOWC.

Het strategisch doel van het MinOWC is: *“Het ontwikkelen van een onderwijsstelsel dat de multi-etnische, multiculturele en veeltalige Surinaamse samenleving weerspiegelt en waarvan aangepaste programma’s, het onderwijs toegankelijker maken en jonge en oudere burgers in staat stelt hun hele leven lang te scholen waardoor zij op nationaal, regionaal en internationaal niveau beter kunnen participeren, vooral in de arbeidsmarkt, wetenschap en technologie.”*

Het ministerie heeft kerntaken die zijn opgenomen in het besluit taakomschrijving departementen 1991 (SB 1991/58), gewijzigd in 2010/177. De volgende bijzondere taken zijn omschreven, te weten:

- De aangelegenheden betreffende alle vormen van onderwijs en opvoeding en van alle opleidingen;
- De beoefening van wetenschappen en technologie en de bevordering daarvan;
- De zorg voor het openbaar onderwijs en het toezicht op het bijzonder onderwijs en op instituten van onderwijskundige aard;
- De regeling van subsidies aan lichamen, die op basis van erkenning van de Overheid onderwijs verzorgen;
- De zorg over studiefaciliteiten waaronder het toekennen van studiebeurzen;
- De zorg voor het bibliotheekwezen;
- De bevordering, beoefening en de ontwikkeling van kunst en cultuur;
- De zorg voor het museumwezen, de archeologie en de monumenten;
- De bevordering van samenwerkingsverbanden met organisaties, die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs, wetenschap en cultuur.

¹ STAATSBESLUIT van 10 oktober 1991, houdende instelling en taakomschrijving van Departementen van Algemeen Bestuur (“Besluit Taakomschrijving Departementen 1991”) (S.B. 1991 no. 58), gelijk het luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij S.B. 2002 no. 16, S.B. 2005. no. 94, S.B. 2009. no. 192, S.B. 2010. no. 124, S.B. 2010 no. 174, S.B. 2015 No. 41, S.B. 2016 no. 26, S.B. 2016 no. 111, S.B. 2017 no. 11, S.B. 2017 no. 22

Doel en maatschappelijk belang van het ministerieel jaarplan

In de ministeriële jaarplannen worden de ontwikkelingsprojecten voor dat jaar vastgesteld kosten daarvoor geraamd in de begroting. Dit laatste geeft het nauw verband en de weer weer tussen de planning en de Staatsbegroting (Richtlijnen voor het classificeren van beleidsinterventies of programma's als "ontwikkelingsproject" in de Publieke Sector, zd).

Deze informatie is maatschappelijk zeer essentieel voor het Ministerie primair en voor de totale overheid, zodat er zicht is op welke programma's/projecten in het afgelopen dienstjaar zijn uitgevoerd en welke gepland staan voor 2026.

Opbouw van het Ministerieel jaarplan

Voor het samenstellen van het ministerieel jaarplan wordt maandelijks de status van de ontwikkelingsprojecten bijgehouden van de lopende ontwikkelingsprojecten² van het ministerie. Dit is een verantwoordelijkheid van de Ministeriële Plan Unit van het MinOWC.

Daarnaast wordt er ook informatie gehaald uit het jaarverslag van de Ministeriële Plan Unit dat jaarlijks wordt geproduceerd vanaf 2022. Hierin worden interne ministeriële initiatieven, samenwerkingsverbanden en projecten (projectactiviteiten) op maandbasis / per directoraat verzameld en gepresenteerd.

Ten derde wordt ervoor gezorgd dat plan en begroting zoveel als mogelijk in lijn zijn met elkaar. Aangezien het fundament van het jaarplan voornamelijk gestoeld is op de staatsbegroting, komt het vaak voor dat er programma's en projecten voorkomen in het ministerieel jaarplan die niet vermeld staan op de ministeriële begroting (en omgekeerd).

Dit vanwege de onderstaande redenen:

- projecten die middels donaties en partnerschappen (nationaal en internationaal) tot stand zijn gekomen en gefinaliseerd zijn niet zichtbaar in de staatsbegroting, bijvoorbeeld: de UNICEF projecten vanuit het Country Implementation Plan (CIP), het South Dakota project (samenwerking tussen de South Dakota National Guard, het Ministerie van Defensie en het MinOWC);
- niet alle schenkingen worden vermeld in de begroting, bijvoorbeeld schenking van ondernemers, van multinationals of staatsolie in het kader van onderwijsontwikkelingen en bouwprojecten;
- het koppelen van de projecten aan de strategische actiepunten van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022 - 2026. Hoewel er wordt getracht om alle projecten te linken aan de strategische actiepunten, zijn er nog altijd interventies die inhoudelijk niet gelinkt kunnen worden; en
- de reguliere programma's en subsidies kunnen niet worden aangemerkt als ontwikkelingsprogramma's

De bovengenoemde hebben echter geen invloed op het beoogde doel van het Ministerieel jaarplan dat aan het begin van deze sectie is weergegeven.

² Definitie: *Ontwikkelingsprojecten zijn interventies die onderdeel zijn van beleidsprogramma's of projecten die gedurende een vastgestelde periode als doel hebben institutionele en/of structurele veranderingen te realiseren die waarneembare veranderingen in het gedrag van individuele burgers, groepen, bedrijven en organisaties, tot stand brengen waardoor de capaciteit voor aanhoudende groei groter of in stand gehouden wordt. Niet te onderschatten bedoelingen zijn de onderliggende norm-, waardenstelsels en dus ook de beloning hiervoor zodanig veranderen dat de samenleving de (voornaamste) uitdagingen die geïdentificeerd zijn beter aankan.*

³ Deze projecten worden bijgehouden in de Rapportage Matrix van het MinOWC (link): [Rapportagematrix \(tweede helft 2024_eerste helft 2025\)](#) en de database van het Planbureau.

1.1.1. ONDERWIJS IN HET MEERJAREN ONTWIKKELINGSPLAN 2022 -2026 (MOP 2022 - 2026)

In het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen heeft doel 4 voor het MinOWC prioriteit. Dit doel omvat het volgende: *verzekerde gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder van levenlang leren voor een ieder.*

Conform het MOP 2022-2026, is het belangrijk dat het MinOWC niet alleen aandacht schenkt aan het formeel onderwijs en de traditionele manier van onderwijzen, maar ook oog heeft voor laagdrempelige en betaalbare trainingen en onderwijsprogramma's zodat kleine ondernemers, werkenden en werklozen, ambtenaren, kortom een ieder die behoefte heeft aan educatie, wordt gefaciliteerd. Hierbij zal talentontwikkeling onderdeel moeten zijn van het curriculum en zal het onderwijs zich tevens moeten focussen op de trainingen en onderwijsprogramma's op het gebied van offshore boringen (MOP 2022-2026 van de republiek Suriname, 2021).

De uitdaging van het MinOWC is om scholen te transformeren in multi-functionele gemeenschapscentra waar diensten gericht op 'een leven lang leren', sociale cohesie en duurzame ontwikkeling van individuen en gemeenschappen – na de reguliere schooltijden - worden aangeboden door de overheid.

Strategische actiepunten MOP

In het MOP (2022-2026), is voor het MinOWC het volgend ontwikkelingsdoel geformuleerd: *Zorgen voor inclusief en rechtvaardig kwaliteitsvol onderwijs en mogelijkheden om levenslang leren voor iedereen te bevorderen.* Zoals het is geformuleerd, is het duidelijk dat dit doel gerelateerd is aan Sustainable Development Goal 4 (SDG 4). Op basis van het ontwikkelingsdoel, worden in een periode van 5 jaar de volgende ontwikkelingsuitkomsten verwacht:

- Het aanbod van gekwalificeerde leraren is aanzienlijk vergroot, onder meer door internationale samenwerking voor lerarenopleiding;
- Gelijke toegang voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwalitatief technisch, beroeps- en tertiair onderwijs, met inbegrip van universiteiten is bewerkstellig; en
- Relevante en effectieve leerresultaten zijn behaald doordat alle meisjes en jongens gratis, gelijkwaardig en kwalitatief goed basis- en secundair onderwijs hebben voltooid.

Aangezien Onderwijs en Cultuur zonder meer de taakstelling is van het Ministerie, waarvan het beleid en de uitvoering ook in lijn moet zijn met de verdragen en initiatieven waar Suriname partij van is, zijn er vanuit het MOP diverse strategische actiepunten geformuleerd.

Tabel 1: Overzicht van de strategische actiepunten naar code

Code strategische Actiepunt	Strategische actiepunten MOP 2022 -2026
A6.25.1	Decentralisatie van de onderwijsorganisatie om onderwijsaangelegenheden efficiënter te maken
A6.25.2	Volledige operationalisering van Suriname National Training Authority (SNTA) waardoor afgeleverde kader voldoet aan vereisten die zowel nationaal, regionaal als internationaal worden gesteld.
A6.25.3	Rationaliseren van de tarieven voor accreditatie
A6.25.4	Opzetten en operationaliseren van een Onderwijscentrum om leermiddelen en technologie voor gebruik in het onderwijs ‘up to date’ te maken en af te stemmen op de behoefte van het kind, talentontwikkeling, bijdragen aan het gevoel van eigenwaarde, etc
A6.25.5	Incorporeren van aspecten van Science Technology Reading Engineering Arts Mathematics (STREAM) en de ontwikkeling van soft skills in primair, secundair en tertiair onderwijs, om zodoende kinderen en adolescenten meer affiniteit te geven met creativiteit, de eigen verantwoordelijkheid en het actief leren te vergroten, en succesvol in teamverband te werken
A6.25.6	Aanbieden van Bachelor of Science (BSc) en Master of Science(MSc) op Anton de Kom Universiteit van Suriname (AdeKUS) op het gebied van informatie- en communicatietechnologie, toerisme, supply chain management, international agri-business, en andere studies die ondersteuning geven aan de ontwikkeling van de eerder genoemde beleidsgebieden
A6.25.7	Opzetten en operationaliseren onderwijsinformatiesysteem met een leerlingvolgsysteem, in het bijzonder om het aantal drop-outs omlaag te brengen
A6.25.8	Actualiseren van wet- en regelgeving om onder andere participatie in het onderwijs te verbeteren maar ook om controle op informeel onderwijs over te laten aan (erkende) vakorganisaties
A6.25.9	Concipiëren en uitrollen van een systeem voor afstandsonderwijs waarbij er rekening gehouden wordt met cognitie en meertaligheid

Voor het dienstjaar 2024-2025 konden slechts zeventien (17) van de honderd en drie (103) projecten van het MinOWC gekoppeld worden aan de strategische actiepunten, dat is ongeveer 17%.

Vooralsnog sluiten de projecten van de directoraten HO, AVO en BO concreet aan op de strategische actiepunten.

De projecten hebben betrekking op digitalisering, professionalisering van leraren, totstandkoming van wetgeving, het ontwikkelen van een kwalificatiestructuur en de bouw van 2 compleet nieuwe schoolcomplexen in het district Wanica.

Opmerkelijk is het ook dat sommige projecten gekoppeld kunnen worden aan meerdere strategische actiepunten (zie tabel 2, strategische actiepunt A 6.25.1).

Echter zijn in het dienstjaar 2024 - 2025 (nog) geen projecten verbonden aan het strategisch actiepunt 3 *rationaliseren van accreditatie tarieven*.

Tabel 2: Overzicht strategische actiepunten MOP 2022-2026 naar projecten per directoraat over de periode 2024 - 2025

Strategische actiepunt	Programma /Projecten	Directoraat
A6.25.1	Decentralisatie en deconcentratie: Nucleus Centra (NC) in Marowijne, Brokopondo Atjoni, Apoera en Stoelmanseiland	AVO
	- 23 maart 2024, Certificaatuitreiking aan 12 STEM-Master trainers. Zij zijn getraind in het trainen van leerkrachten in het integreren van STEM in het curriculum. - Lokalen op 13 pilotscholen zijn ingericht als science ruimtes - 1 mobiele science-lab ingezet voor bezoeken aan resterende scholen - 2 handboeken voor de leerjaren 7 en 8 zijn gepresenteerd (A6.25.5. en A6.25.9.).	
A6.25.2	Het wijzigen van wet SNTA	HO
A6.25.3	Vorbereiding aanpassing van bestaande wet, Wet Nationaal Orgaan voor Accreditatie (NOVA)	HO
A6.25.4	Implementatieplan Basic Life Skills Programma in het regulier onderwijs op VO (VOJ) niveau in het binnenland van Suriname	AVO
	Professionalisering van leerkrachten	BO
A6.25.5	Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO) professionaliseringstraject (A6.25.4)	AVO
	Het ontwikkelen van een model kwalificatiestructuur	BO
A6.25.6	Imago verbetering van het Beroepsonderwijs	BO
A6.25.7	Het opzetten en implementeren van een nieuw Onderwijsmanagement Informatie Systeem	AVO
A6.25.8	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Wet op het onderwijstoezicht.	HO
	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Leerplichtwet	
	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Wet Basisonderwijs	
	Concept Wet Hoger Onderwijs	
	Vorbereiding aanpassing van bestaande wet, Wet SNTA	
	Het ontwikkelen van een wetgevingsproduct nationaal kwalificatieraamwerk, primaire, secundair en tertiare niveau	
A6.25.9	Programma: Consolidating Access to Inclusive Quality Education in Suriname (CAIQES); SU-L1059: - Het testen van kinderen die voor het eerst naar school gaan op hun ontwikkelingsvermogens en gereedheid voor het onderwijs. - Het ontwikkelen en uitvoeren van beleid voor meertaligheid in het onderwijs.	AVO
	Professionalisering leerkrachten: Capaciteitsversterking van onderwijsgeevenden in het binnenland middels afstandsonderwijs	

1.1.2. ONDERWIJS IN HET NATIONAAL ONDERWIJSBELEIDSPLAN (2024-2031)

In oktober 2023 heeft het MinOWC een Onderwijscongres georganiseerd. De periode hierna, markeerde een traject van werksessies waarbij alle directoraten, consulterende actoren en donororganisaties waaronder de UNICEF, hebben bijgedragen aan het tot stand komen van twee (2) primaire beleidsdocumenten. De beleidsdocumenten die voor de periode 2024 tot en met 2031 leidend zullen zijn voor het MinOWC zijn namelijk:

- Het Nationaal Onderwijsbeleidsplan Suriname en
- Van Silhouette naar Stralend gelaat.

Met dit beleidsplan wordt bijgedragen aan de realisatie van de visie voor de Surinaamse samenleving zoals vervat in het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP). Het MOP beschrijft een streefniveau voor de Surinaamse samenleving en haar burgers voor ongeveer 25 jaar in de toekomst. Het realiseren van kwalitatief onderwijs - in formele en non-formele zin - is cruciaal voor de realisatie van deze visie voor Suriname.

"In 2050 is Suriname een rechtvaardige samenleving waarin zijn waarden worden waargemaakt. Een ieder kan in vrijheid binnen het stelsel van wet en recht zelf besluiten over het realiseren van zijn/haar eigen potentieel met inachtneming van de duurzaamheid van de omgeving.

Met een rijk en bewogen verleden, een bruisende cultuur en een natuurlijke rijkdom, heeft elke inwoner (ongeacht gender, etniciteit, afkomst, etc.) zelfvertrouwen, verantwoordelijkheid en zelfrespect en is trots op een leven en land dat welvaart en welzijn biedt.

Door goed bestuur (gestoeld op recht en democratie) wordt vertrouwen gewekt (en het positief imago van ons land verbeterd en versterkt), waardoor vele (nationale en internationale) samenwerkingen ontstaan die voor versnelde ontwikkeling zorgen." (MOP 2022-2026 in het NOBS 2024-2031, pag. 10).

Het Surinaams onderwijs ondergaat een transformatie, waarvoor een inspirerende visie, missie en kernwaarden zijn ontwikkeld.

Visie: Onderwijs dat inclusief is, gericht op kwaliteit, toegankelijkheid bevordert, eerlijke kansen biedt, technologisch gedreven is en zich richt op de ontwikkeling van goede en productieve burgers.

Missie: Het transformeren van het onderwijssysteem gericht op duurzaamheid, competentieontwikkeling en efficiëntie in het ondersteunen van leerlingen en studenten (ongeacht hun individuele en familiekenmerken) om hun competenties tot ontwikkeling te brengen, welke kunnen bijdragen aan de nationale ontwikkeling van het land door het aanbieden van een uitdagende en veilige leeromgeving in geheel Suriname waarbij zij:

1. zelfstandig aan de slag kunnen gaan;
2. hun eigen leerweg kunnen volgen zonder onnodige onderbrekingen;
3. zowel zelfstandig als samen met anderen vraagstukken kunnen oplossen;
4. cultuur bewust worden zodat zij interculturele diversiteit respecteren en waarderen en attitudes, vaardigheden en kennis verwerven om in verschillende culturen te functioneren; en
5. hun talenten en sociaal emotioneel welbevinden ontwikkelen en burgerschapsvaardigheden tot kritische burgers.

Kernwaarden

De leidende principes die alle onderwijsbeslissingen zullen aansturen zijn: (1) inclusiviteit, (2) excellentie, (3) innovatie, (4) culturele relevantie en (5) kwaliteit

1. Inclusiviteit

We zorgen ervoor dat alle leerlingen/studenten, ongeacht hun achtergrond, vaardigheden of behoeften, gelijke toegang hebben tot kwalitatief hoogstaand onderwijs en zich volledig kunnen ontplooiën.

2. Excellentie

We streven naar uitmuntendheid in het onderwijs door hoge verwachtingen te stellen voor alle leerlingen en hen uit te dagen om hun volledige potentieel te bereiken.

3. Innovatie

We omarmen innovatie in het onderwijs door nieuwe technologieën, pedagogische benaderingen en leermiddelen in te zetten om het leren te verbeteren.

4. Culturele Relevantie

We erkennen en waarderen de culturele diversiteit van onze leerlingen en streven ernaar om het onderwijs relevant en betekenisvol te maken voor hun leven en ervaringen.

5. Kwaliteit

We streven naar voortdurende verbetering van de kwaliteit van het onderwijs door middel van regelmatige evaluatie, feedback en aanpassing.

Uitgaande van de bovengenoemde visie, missie en de kernwaarden is het onderwijsbeleid voor de komende periode opgedeeld in zes (6) beleidsdomeinen en 18 beleidsprioriteiten, waarbij zes (6) cross-cutting thema's integraal verweven zijn.

Ter realisering van het hoofddoel en de visie van het NOBS, is het imperatief dat alle projecten van het MinOWC gelinkt worden aan de beleidsdomeinen (inclusief de beleidsprioriteiten). Echter waren nog niet alle projecten voor 2024-2025 gelinkt aan de beleidsdoelen (zie figuur 1, een overzicht van het aantal beleidsdomeinen en beleidsprioriteiten).

Figuur 1: Beleidsraamwerk nationaal onderwijsbeleid

Visie	Naar krachtig en eigentijds onderwijs voor elk kind	Onderwijs dat inclusief is, gericht op kwaliteit, toegankelijkheid bevordert, eerlijke kansen biedt, technologisch gedreven is en zich richt op de ontwikkeling van goede en productieve burgers.		
Doel van het beleidsplan	Het consolideren van succesvolle hervormingen uit de afgelopen periode, het bijstellen, weerbaar maken, vergroten en verruimen van het onderwijssysteem voor de toekomst zodat elk Surinaams kind krachtig eigentijds onderwijs kan genieten en nieuwe burgers in de wereld worden gebracht die zijn toegerust met alles wat nodig is om de weg te kennen in de wereld en te kunnen handelen in de wereld van morgen.			
Beleidsdomeinen	Hervorming van het onderwijssysteem	Transformatie & kwaliteit van Lesgeven en leren	Optimaliseren van menselijk kapitaal	
Beleidsprioriteiten	Curriculumvernieuwing	Professionele Ontwikkeling	Werving en Selectie	
	Onderwijsstructuur en wetgeving	Leeromgeving	Loopbaanbeleid	
	Evaluatie en assessment	Ouderbetrokkenheid	Leiderschap in het Onderwijs	
Beleidsdomeinen	Kunst en cultuur	Governance en Institutionele Versterking	Implementatie, Monitoring en Evaluatie	
Beleidsprioriteiten	Cultureel Onderwijs	Governance Structuur	Implementatieplan	
	Interculturele skills bevordering	Institutionele Capaciteit	Monitoring en Evaluatiesysteem	
	Cultureel Erfgoed	Samenwerking en Partnerschappen	Financiering	
Cross-cutting domeinen	Technologie-integratie Inclusief onderwijs Studentenwelzijn	Gender transforme- rend onderwijs Onderwijs rurale gebieden	Life skills	
Kernwaarden	Inclusiviteit Relevantie Excellentie	Culturele Innovatie Kwaliteit		

Programma/project koppeling aan beleidsdomeinen

Deze rapportage benadrukt de koppeling van projecten aan de beleidsdomeinen voor het dienstjaar 2024-2025.

Van de vijfennegentig (95) projecten, kunnen er 74 (78%) direct worden gekoppeld aan de gestelde beleidsdomeinen of cross cutting beleidsdomeinen. Dit betreft de kolommen A-F en G*-H*. Er zijn eenentwintig (21) (22% van de 95) projecten die nog niet gekoppeld kunnen worden aan de beleidsdomeinen van het NOBS (zie tabel 3).

Tabel 3: Overzicht van programma's en projecten naar beleidsdomeinen

	Hervorming van het onderwijs systeem	Transformatie & kwaliteit van lesgeven en leren	Optimalisatie van menselijk kapitaal	Kunst en Cultuur	Governance en institutionele versterking	Implementatie Monitoring en Evaluatie	Combinatie van Hervorming en Governance/Hervorming Transformatie	Alleen Crosscutting	Cross Cutting (1 of meer Crosscutting domein)	Nog niet	Totaal (A-H+O*)
	A	B	C	D	E	F	G*	H*	I*	O*	
Directoraat algemeen Vormend onderwijs	15	18	1	2		1	2		39	14	53
Directoraat Algemeen Technisch Beheer										5	5
Directoraat Hoger Onderwijs	10	2	4	3	3			2	24	0	24
Directoraat Beroepsonderwijs	1	2	1		1					2	7
Directoraat Cultuur				6					6	0	6
Totaal per beleidsdomein	26	22	6	11	4	1	2	2	69	21	95

De directoraten Algemeen Vormend Onderwijs (AVO), Hoger Onderwijs (HO), Beroepsonder- (BO) en Cultuur, leveren een significante bijdrage aan een of meer van de volgende beleidsdomeinen: *Hervorming, Transformatie, Menselijk Kapitaal, Kunst en Cultuur en Monitoring en Evaluatie*. *Tevens dragen ze bij aan de crosscutting beleidsdomeinen.*

De meeste projecten hebben dus wel betrekking op hervorming van het onderwijssysteem en daarnaast ook transformatie en kwaliteit van het lesgeven. Een derde belangrijk beleidsdomein is kunst en cultuureducatie. **Enkele opmerkelijkheden:**

- **Combinatie van beleidsdomeinen.** Er zijn ook projecten die niet slechts aan 1 beleidsdomein gelinkt kunnen worden, maar aan tenminste 2.
- **Crosscutting beleidsdomeinen.** Sommige projecten kunnen slechts uitsluitend gekoppeld worden aan de cross-cutting beleidsdomeinen (zie **kolom H* van tabel 3**).

Vooral de programma's en projecten van de directoraten AVO, HO en Cultuur leveren een bijdrage aan deze cross-cutting thema's.

⁴ Monitoring en Evaluatie zijn inherent en worden toegepast bij alle projecten gelinkt aan de beleidsdomeinen.

1.2. EVALUATIE VAN HET MINISTERIEEL BELEID PERIODE JULI 2024 – JUNI 2025

Deze paragraaf geeft een evaluatie van het ministerieel onderwijsbeleid gepresenteerd, welke is gevoerd in de periode 2024 -2025.

Het doel van deze evaluatie is om een inzicht te verkrijgen in de voortgang van de geïmplementeerde beleidsinitiatieven, de bereikte resultaten, de uitdagingen en de leerpunten. Op grond van deze evaluatie kunnen aanbevelingen gedaan worden om de onderwijsvernieuwing verder te versterken.

1.2.1. EVALUATIE DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF TECHNISCH BEHEER: PROJECTEN STATUS EN FINANCIERING

Het Directoraat Administratief Technisch Beheer heeft voor het afgelopen dienstjaar zes (6) projecten ontwikkelingsprojecten geregistreerd, Hiervan zijn er een (1) in de plannings/ voorbereidende fase en vijf (5) in de uitvoerende fase.

Het grootste deel van de projecten (5 van de 6) hebben betrekking op bouw (nieuwbouw en rehabilitatie) projecten. De projecten worden landelijk uitgevoerd. Deze bouwwerkzaamheden omvatten niet alleen de fysieke verbetering van schoolgebouwen en lokalen, maar ook de bouw of renovatie van lerarenwoningen, kantoorruimten, opslagruimten en toiletgroepen.

Deze initiatieven dragen direct bij aan de sustainable development goal 4.a: het bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen (SDGs.be, z.d.).

Financiering projecten van het Administratief Technisch Beheer

Ondanks de tekorten in financiële middelen (op de begroting) voor het dienstjaar 2024–2025 ten behoeve van het Directoraat ATB zijn er projecten uitgevoerd. Een opvallend aspect is de interministeriële en interdepartementale samenwerking bij de financiering en uitvoering van de projecten van het directoraat ATB. Met name projecten gericht op de fysieke upgradering van schoolgebouwen en faciliteiten worden centraal gefinancierd en gecoördineerd via het Ministerie van Financiën en Planning (MinFin). De benodigde middelen zijn afkomstig uit een schenking van de “Inter-American Development Bank (IDB--grant)”.

De bouw van de VOS-school in Brokopondo wordt extern gefinancierd door de Zijin/Rosebel Gold Mines, via de Stichting Suriname Environmental and Mining Foundation (SEMIF) en de Rosebel Community Fund (RCF).

Dit initiatief is voortgekomen uit een samenwerking tussen het traditionele gezag van Brokopondo en Zijin/Rosebel, en vormt een duidelijk voorbeeld van een publiek-private samenwerking (Bodjie, 2024). Zie tabel 22, [Bijlage 1: Projecten van het Directoraat Administratief Technisch Beheer](#).

1.2.2. EVALUATIE DIRECTORAAT ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS: PROJECTEN STATUS EN -FINANCIERING

Het directoraat Algemeen Vormend onderwijs (AVO) is onderverdeeld in 3 directoraten te weten:

1. onderdirectoraat Algemeen Vormend Onderwijs (OD AVO);
2. onderdirectoraat Onderwijs Binnenland (OD Bin) en
3. onderdirectoraat Ontwikkelingsdienst (OD Ontw.D)

Daarnaast zijn er ook projecten die het directoraat uitvoert in samenwerking met het Centrum Voor Nascholing Suriname (CENASU) en houden ze een toezienend oog op financieringsprojecten die worden geïmplementeerd en uitgevoerd door de Program Management Unit van het MinOWC (PMU).

ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET VERLOOP VAN DE PROJECTEN

Tabel 4: Aantal en percentage AVO projecten naar status juli 2024 -juni 2025

Aantal en % AVO projecten naar Status juli 2024-juni 2025								
Status	Aantallen						Percentage	
	OD.AVO	OD.Bin	CENASU	OD. Ontw.D	i.s.m PMU	Overige projecten	Totaal	%
Afgerond	0	0	1	1	0	0	2	4
In voorbereidende fase/ in de planning	0	0	0	5	0	1	6	11
In de uitvoering	0	2	6	4	1	17	30	57
Gestagneerd	0	0	0	0	0	0	0	0
Gestopt	0	0	0	0	0	0	0	0
Geen informatie	2	1	0	3	0	9	15	28
Totaal	2	3	7	13	1	27	53	100

Op basis van tabel 3 heeft het directoraat AVO 53 projecten, waarvan:

- 2 (4%) afgerond;
- 6 (11%) in voorbereidende fase;
- 30 (57%) in de uitvoering;
- 15 (28%) geen informatie.

Ad1. Het onderdirectoraat Ontwikkelingsdienst heeft de meeste projecten in de uitvoering. Van de dertien (13) geregistreerde ontwikkelingsprojecten zijn negen (9) in de voorbereidende planningsfase/uitvoeringsfase, van drie (3) projecten is er geen informatie beschikbaar met betrekking tot de status/het verloop (zie tabel 23a van [bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs](#)).

Het onderdirectoraat heeft in het afgelopen dienstjaar onder andere kunnen realiseren dat er een aanvang is gemaakt met de ECD bewustwordingscampagne.

De lancering en ondertekening van het "Nationaal Multisectoraal Early Childhood Development (ECD)-beleidsplan 2025-2035" heeft plaatsgevonden op 17 maart 2025. Bij de ondertekening zijn vier (4) kernministeries betrokken namelijk: *Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (MinOWC), Volksgezondheid, Sociale Zaken en Volkshuisvesting (Sozavo) en Justitie en Politie (Juspol)*.

De afdeling begeleiding heeft testen kunnen inkopen en is een samenwerking aangegaan met psychologen om leerlingen met een leerachterstand te kunnen testen.

De afdeling Onderzoek en Planning is aangevangen met trainingen in digitale administratie voor schoolleiders.

Verder heeft het onderdirectoraat via de afdeling **Digitaal Onderwijs** (voorheen School Radio en TV) ook ervoor gezorgd dat medewerkers zijn getraind in het verbeteren van vaardigheden voor het maken en beoordelen van instructievideo's voor het voortgezet en technisch onderwijs.

Ad2. Het Onderdirectoraat Algemeen Vormend Onderwijs heeft formeel twee (2) projecten op de begroting. Er is in het afgelopen dienstjaar geen melding gemaakt van het verloop van beide projecten. Slechts 1 project is opgenomen in de ministeriële begroting van 2025 (zie tabel 23b, [bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs](#)).

Ad3. Het Onderdirectoraat Onderwijs Binnenland heeft drie (3) projecten in de uitvoering die allen gekoppeld zijn aan de overheidsbegroting. Van deze projecten is er slechts van 1 project geen informatie over het verloop van het project, namelijk: *professionalisering van leerkrachten*.

De overige projecten zoals vermeld in tabel 23c, ([bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs](#)) zijn wel in uitvoering:

- **Instelling en Inrichting Onderdirectoraat Binnenland.** Dit project heeft geresulteerd in de bemensing van het directoraat en de installatie van de bureaus Basisonderwijs Binnenland en Onderwijs Binnenland VO (VOJ en VOS). Tevens is een beleidsdocument voor het onderdirectoraat opgesteld en werd in november 2024 een onderwijscongres georganiseerd.

- **Decentralisatie en deconcentratie:** De Nucleus Centra (NC) van Marowijne, Brokopondo, Atjoni, Apoera en Stoelmanseiland zijn operationeel. Met de implementatie van dit project is de bemensing van het Nucleus Centrum van Marowijne, Brokopondo en Sipaliwini (Atjoni) gerealiseerd.

Ad4. Het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs beheert een totaal van 27 projecten. Uit Tabel 23d, ([Bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs](#)) blijkt dat zeventien (17) van de 27 projecten de uitvoerende fase hebben bereikt. Van negen (9) projecten ontbreekt informatie en slechts één (1) project bevindt zich nog in de voorbereidende of planningsfase.

Tabel 5: Enkele project realisaties van het directoraat Algemeen Vormend Onderwijs

Projecten	Toelichting van de realisatie
Schoolvoeding	Het Bureau van de First Lady is belast met het broodjesproject, waarbij 13.264 schoolgaanden van 117 scholen in 8 districten worden voorzien van brood of bol en sap of melk. Tevens is het schoolvoedings project van Brazilië in de voorbereidingsfase
Opzetten van een Science Park: Opzetten van Science labs	Lokalen op 4 pilotscholen zijn ingericht als science ruimtes - 1 mobiele science-lab ingezet voor bezoeken aan resterende scholen - 2 handboeken voor de leerjaren 7 en 8 zijn gepresenteerd.
Kunstkwartet Suriname	Kunstkwartet Suriname geïntroduceerd om Jongeren in de Nederlandse taalgebieden kennis te laten maken met de eigen beeldende kunst
Peilingstoetsen (2 momenten) voor leerjaar 3 t/m 8 in de maand maart en voor leerjaar 2, 4, 6 en 8 in de maand juli.	De eerste peilingstoetsen zijn afgenomen in het schooljaar 2021-2022 en zijn in de daaropvolgende schooljaren verder uitgerold. Note: De peiling toets (juli) voor het schooljaar 2024 - 2025 is niet meer uitgevoerd

Noot: De reden voor het ontbreken van projectinformatie voor sommige projecten is het gevolg van:

- Vertrek van de projectverantwoordelijke
- Geen informatie en rapportages ontvangen t.a.v. de stand van zaken van de projecten.

Ad5. De stichting CENASU heeft alleen lopende projecten en 1 project hebben ze volledig afgerond (zie tabel 23e, [Bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs](#)). Het afgeronde project is gefinancierd vanuit de overheidsbegroting.

De projecten van CENASU richten zich voornamelijk op training van schoolleiders, leerkrachten, schoolbegeleiders en mediathiek leerkrachten in schoolmanagement, School Safety en ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO).

Ad6. De Program Management Unit (PMU) heeft op uitvoerend niveau het beheer over het programma: “*Consolidating Access to Inclusive Quality Education in Suriname (CAIQES)*”, dat wordt gefinancierd door de Inter-American Development Bank.

Alle projecten binnen dit programma zijn in uitvoering. De projecten binnen dit onderwijsprogramma hebben betrekking op het trainen van leerkrachten in het basisonderwijs, aandacht voor meertalig onderwijs. Daarnaast zijn bouw- en renovatieprojecten opgenomen en is gewerkt aan het opzetten van een onderwijsmanagement informatie systeem ‘Education Management and Information System’ (EMIS) (zie tabel 23f, [Bijlage 2: Projecten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs](#)).

Financiering projecten van het Algemeen Vormend Onderwijs

Met betrekking tot de lopende projecten van het directoraat Algemeen Vormend Onderwijs (AVO) worden **zeventien (17)** projecten (van de in totaal 53 geïdentificeerde projecten) rechtstreeks gefinancierd vanuit de **overheidsbegroting**.

Daarnaast wordt een klein deel van de projecten, namelijk **2% van de projecten die binnen het CAIQUES-programma vallen, gefinancierd door de Inter-American Development Bank**, zoals eerder vermeld.

Een zorgwekkende constatering is dat **meer dan de helft van de projecten (66%)** – ongeacht hun uitvoeringsstatus – **geén financiering genieten**. Dit draagt bij aan de situatie waarin er voor het directoraat AVO **meer projecten in uitvoering zijn dan reëel begroot (66%)**, wat aanzienlijke risico's met zich meebrengt voor de projectrealisatie en duurzaamheid.

Tabel 6: Overzicht aantal projecten AVO naar soort financiering

Status	Aantallen						Percentage	
	OD.AVO	OD. Bin	CENASU	OD. Ontw.D	i.s.m PMU	Overige Projecten	Totaal	%
Totaal projecten naar onderdirectoraten	2	3	7	13	1	27	53	100
Overheidsbegroting	1	3	2	9		2	17	32%
Externe financiering					1		1	2%
Geen financiering	1	0	5	4	0	25	35	66%

In totaal zullen 27 projecten doorgaan in 2025-2026. Daarnaast zullen er 10 projecten bijgevoegd worden op de projectenlijst. In totaal zijn er 37 projecten voor 2025-2026.

1.2.3. EVALUATIE DIRECTORAAT BEROEPSONDERWIJS: PROJECTEN EN FINANCIERING

Het directoraat Beroepsonderwijs heeft 2 programma's op de Ministeriële begroting geregistreerd namelijk:

1. Suriname National Training Authority
2. Ondersteuning voor verbetering van het beroepsonderwijs. Enkele programma's/projecten:
 - a. het Secondary and Technical Education Support (STES), welke wordt gefinancierd door de Islamic Development Bank. Het gaat hierbij om het vergroten van de toegang tot VOS en MBO, alsmede de toename van de kwaliteit van het onderwijs.
 - i. *Het project heeft gezorgd voor de oprichting van een schoolcampus te Para en Marowijne, ten behoeve van het secundair en technisch onderwijs inclusief studentenaccommodatie voor 576 studenten voor met name studenten uit het binnenland.*

- ii. Met de bouw van deze moderne schoolcampussen wordt verwacht dat het MinOWC een significante stijging tegemoet zal zien van het aantal inschrijvingen op secundair niveau;
 - b. Het opzetten van een duurzaam proces voor het ontwikkelen van kwalificatie kaders;
 - c. Het verbeteren van het imago van het beroepsonderwijs;
 - d. Professionalisering van leerkrachten.
3. Er is nog een derde programma operationeel ten behoeve van het beroepsonderwijs namelijk: 'Enhancement of Technical and Vocational Education and Training at the Lower Secondary Schools in Suriname' (ETVET), gefinancierd door de Caribbean Development Bank (CDB).
Bij dit programma is een overheidsbijdrage niet essentieel en is dus niet opgenomen op de overheidsbegroting.

Opmerking: tot de ontwikkelingsprojecten kunnen worden gerekend slechts het programma ter ondersteuning van het beroepsonderwijs en het ETVET project. Dus het programma: "Suriname National Training Authority", wordt uitgesloten, omdat het betrekking heeft op financiële ondersteuning.

Verworvenheden uit de projecten:

STES: Met de officiële opening van twee (2) nieuwe schoolcampussen in Moengo Tapu (Marowijne) en Hannover (Para) op 22 en 23 mei 2025, is een belangrijke stap gezet richting beter voortgezet onderwijs in het binnenland.

ETVET:

- Praktijkcentrum van Brokopondo en Apoera zijn opgeleverd;
- Het Praktijkcentrum en het internaat Atjoni zijn op maandag 14 mei 2025 feestelijk opgeleverd. Deze oplevering markeert een belangrijke stap in de versterking van het beroepsonderwijs en de opvang van leerlingen in het binnenland van Suriname (Overheid van de Republiek Suriname, 2025);
- Negen (9) curricula van het LBO zijn hervormd en/of ontwikkeld naar het Competence Based Education and Training (CBET) model.

- Er zijn 5 concept curricula ter beoordeling ingediend. 4 van de 5 curricula zijn naar het Nederlands vertaald en alle curricula zijn ter goedkeuring aan MinOWC voorgelegd;
- Het Nationaal Kwalificatie Systeem is ontwikkeld. Een TVET promotie en marketing strategie en actieplan is ontwikkeld en samples voor promotie zijn ontwikkeld: Paneldiscussie beroepsonderwijs 18 maart 2025;
- Een Nationaal TVET-strategie en actieplan voor SNTA is in ontwikkeling.

Het ontwikkelen van kwalificatie kaders:

- Er is een commissie ingesteld, 1 stuurgroep en 2 werkgroepen. De beroepsstandaarden zijn vastgesteld voor 5 beroepen namelijk: patiëntenzorg, hospital attendant, dietary assistant, mechanical maintenance & welding en data science. Voor deze beroepsstandaarden wordt een curriculum ontwikkeld. Er wordt een document ontwikkeld waarin de beroepsstandaarden vastgelegd zullen worden.

Het verbeteren van het imago van het beroepsonderwijs:

- De start van het project heeft plaatsgevonden. In dit kader worden er promofilmmpjes ontwikkeld waarvan 1 in productie is. Zoals aangehaald bij ETJET heeft er reeds 1 paneldiscussie plaatsgevonden. Een waarderingssysteem is in ontwikkeling. Als blijk van waardering naar de scholen binnen het beroepsonderwijs zal op basis van het waarderingssysteem een award uitreiking plaatsvinden in september 2025. Er hebben 3 beroep beurzen plaatsgevonden in de districten (11 - 13 april 2025) Paramaribo, (6 juni 2025) Nickerie en (14 juni 2025) Para. Tevens zal binnen dit project de beroepenweek georganiseerd worden.
- Professionalisering van leerkrachten.

'SKILLS FOR TOMORROW'

ONDERWIJS- EN BEROEPENBEURS

De beurs waar leerlingen, studenten en werkzoekenden rechtstreeks bij bedrijven en opleidingsinstellingen informatie halen voor een gerichte toekomst.

Datum
11 - 13 april 2025

Tijd
10.00 AM - 6.00 PM

Locatie
Mr. Dr. J.C. de Miranda Lyceum/
Surinaamse Technische School 1
Passiebloemstraat

NO SRIBI TAP' UN' TOEKOMST!

Financiering van de projecten van het directoraat Beroepsonderwijs

Zoals eerder aangegeven, worden alle projecten van het Directoraat Beroepsonderwijs gefinancierd. Het grootste deel wordt gefinancierd vanuit de overheidsbegroting en door internationale financiële instellingen (ISDB en CDB). Zie tabel 7.

Tabel 7: Overzicht van projecten directoraat Beroepsonderwijs naar financiering en status

Naam (ontwikkelings-) project	Begrotingscode	Financiering	Strategisch actiepunt.	Beleidsdomein	Status
STES	12703	IsDB			Afgerond in 2024
ETVET		CDB			In uitvoering
het ontwikkelen van kwalificatie kaders.	12703		A6.25.4	BD-A Hervorming	In uitvoering
Het verbeteren van het imago van het beroepsonderwijs.	12703		A6.25.4	BD-B Transformatie	In uitvoering
Professionalisering van leerkrachten	12703		A6.25.4	BD-B Transformatie	In uitvoering

1.2.4. EVALUATIE DIRECTORAAT HOGER ONDERWIJS PROJECTEN EN FINANCIERING

Het directoraat Hoger Onderwijs heeft voor het afgelopen dienstjaar 12 operationele projecten die allemaal in de uitvoering zijn (zie tabel 24, [bijlage 3: Projecten directoraat Hoger Onderwijs](#)). Van deze 12 projecten kunnen slechts 11 worden gerekend tot de noemer van ontwikkelingsprojecten.

Deze initiatieven kunnen worden onderverdeeld in drie (3) categorieën projecten namelijk:

1. projecten gericht op de formalisering van het onderwijs middels wetgeving:

De zes (6) van de elf (11) ontwikkelingsprojecten hebben overwegend betrekking op wetgevingproducten met betrekking tot de versterking van de institutionele rol van de diverse MinOWC- instanties en het vastleggen van wet- en regelgeving met betrekking tot het onderwijs.

2. projecten gericht op institutionalisering:

Verder hebben vier (4) de elf (11) ontwikkelingsprojecten betrekking op institutionalisering in de vorm van werving en selectie van raden van toezicht ten behoeve van het IOL, AHKCO en de PTC. Dit is essentieel voor de uitvoering van beleid en vormgeving van de structuur van de eerder genoemde onderwijsinstellingen. Daarnaast is er een (1) project gericht op de institutionalisering van het Directoraat Hoger Onderwijs. Dit is van toegevoegde waarde voor de kwaliteit en de duurzaamheid van het tertiair Surinaams onderwijs.

3. bouwprojecten.

De derde categorie is gericht op de bouw en renovatie van de faciliteiten van de Anton de Kom Universiteit van Suriname (Adekus), die uitgezet is in 10 kavels. Dit project wordt uit donormiddelen gefinancierd die ter beschikking waren gesteld door tussenkomst van het Kabinet van de President (Policy Based Loan (PBL)1, IDB).

Realisaties:

Alle projecten gericht op wetgevingsprojecten, zijn in de vorm van conceptwetten aangeboden aan De Nationale Assemblée. De benoeming van de leden van de raden van toezicht voor de eerder genoemde hoger onderwijsinstellingen (IOL, AHKCO en PTC) heeft reeds plaatsgevonden. Momenteel wordt er ook gewerkt aan de bemensing van het directoraat Hoger Onderwijs.

Financiering van de projecten van het directoraat Hoger Onderwijs

Ondanks de financiële tekorten binnen de begroting 2024-2025 zijn, met uitzondering van renovatie AdeKUS, de overige projecten van het directoraat Hoger Onderwijs uitgevoerd. Het directoraat is geformaliseerd bij resolutie no. 26.385/20 op 14 december 2020 en in juni 2023 is er invulling gegeven aan het directoraat door een directeur en onderdirecteur toe te wijzen.

1.2.5 EVALUATIE DIRECTORAAT CULTUUR: PROJECT EN FINANCIERING

Het directoraat Cultuur had in 2024, 5 programma's, excl. de subsidies op de begroting. In 2025 is het programma 3011 Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed eruit gehaald, waardoor het directoraat maar 4 programma's heeft staan op de begroting exclusief de subsidies. Slechts een (1) programma valt binnen de categorie van ontwikkelingsproject, dat is namelijk het Paramaribo Urban Rehabilitation Program (PURP). Dit wordt gefinancierd door de Inter-American Development Bank (zie tabel 25, [bijlage 4](#)).

De activiteiten van PURP hebben als doel het doen herleven van onze historische binnenstad, het oude stadscentrum oftewel het "houten" stadscentrum welke in 2002 door de UNESCO is verklaard tot het werelderfgoed.

De activiteiten in het kader van het PURP zijn nog gaande.

De termijn van PURP I loopt tot 2 april 2027, waarna PURP II (Paramaribo Urban Rehabilitation Program) van 17 juni 2024 tot 17 juni 2029 loopt.

Verwachte verworvenheden voor december 2025:

- Herinrichting Waterkant.
- Verfraaiing van de Palmentuin.
- Renovatie van de gebouwen aan de Henck Arronstraat 1 en Grote Combeweg 3.

Project realisatie:

- Het pand aan de Fort Zeelandia Weg 3 is compleet gerenoveerd. "Deze oplevering markeert opnieuw een belangrijke stap in het behoud en herstel van Suriname's cultureel erfgoed". De werkzaamheden zijn volgens PURP uitgevoerd met respect voor de oorspronkelijke architectuur en historische waarde van het "pand". (De Ware Tijd Online, 2025).

Met de oplevering van het gerenoveerde gebouw Cultuurstudies op het Fort Zeelandia-complex zegt het Paramaribo Urban Rehabilitation Program (PURP) opnieuw bij te dragen aan het revitaliseren van de binnenstad en het versterken van de verbinding verbinding tussen erfgoed en educatie. "Het Cultuurstudies-gebouw krijgt hiermee zijn centrale rol terug als kennis- en ontmoetingsplek binnen het historische Fort Zeelandia". (De Ware Tijd Online, 2025).

FINANCIERING VAN DE PROJECTEN

Het PURP- programma wordt zoals eerder aangehaald volledig gefinancierd door de Inter-American Development Bank. Voor dit programma is er geen overheidsbijdrage.

1.3. EVALUATIE OVERHEIDSFINANCIERING VAN DE MINOWC PROGRAMMA'S EN PROJECTEN

Begrotings prognose 2025

Jaarplannen van de overheid zijn onlosmakelijk verbonden aan een begroting. In tabel 8 is een weergave van de geprognoseerde begroting van het dienstjaar 2025, waarvan de goedkeuring van de conceptwet nog niet heeft plaatsgevonden in DNA. In deze concept-begroting wordt weergegeven dat 72% van de totale begroting wordt uitgegeven aan operationele kosten en 28% van de begroting wordt uitgegeven aan de programma's. De operationele kosten in de begroting hebben betrekking op lonen en salarissen, sociale premies, kosten met betrekking tot de inventaris en andere. De programma's hebben betrekking op de uitgaven aan subsidies en projecten (overheidsmiddelen en lening/donor).

Voor wat de programma's betreft, wordt planmatig geprognoseerd dat 9% van de totale begroting beschikbaar is ten behoeve van programma's en projecten.

Opmerkelijk is dat voor de projecten slechts 7% (van deze 9%) aan financiële middelen afkomstig is uit de leningen en donor middelen en slechts 2% aan financiële middelen uit de gehele begroting afkomstig is uit overheidsmiddelen.

Tabel 8: Ontwerpbegroting voor 2025

Directoraat	Ontwerp begroting 2025				Totaal
	Operationele uitgaven	Programmas		Lening/donor	
		Subsidie	Overheidsmid delen		
ATB	890,763,000	714,748,000	42,000,000		1,647,511,000
AVO	2,536,662,000	17,625,000	42,377,000	182,334,000	2,778,998,000
BO	351,585,000		7,500,000	15,000,000	374,085,000
HO	48,947,000	297,125,000	8,250,000		354,322,000
Cultuur	47,287,000	1,000,000	3,599,000	168,575,000	220,461,000
		1,030,498,000	103,726,000	365,909,000	
Totaal	3,875,244,000	1,500,133,000		28%	5,375,377,000
Percentage t.o.v. de begroting	72%	19%	2%	7%	100%

Alhoewel de overheidsbegroting voor het dienstjaar 2025 nog niet is goedgekeurd, hebben voor het eerste halfjaar (januari -juni 2025) reeds autorisaties plaatsgevonden (zie tabel 9).

Tabel 9 presenteert een weergave van de begrotingsautoriteit voor het dienstjaar 2025. De enige directoraten die, voor de eerste helft van het jaar, actief financieel verkeer hebben, zijn de Directoraten Administratief en Technisch Beheer (ATB) en Algemeen Vormend Onderwijs (AVO).

- Het percentage aanbestedingen voor de component "programma/projecten" is slechts 4% (oftewel 0.04% van de verwachte 2%).
- Van de overige directoraten is nog geen melding gedaan met betrekking tot autorisatie voor programma's en projecten.

Tabel 9: Geautoriseerde middelen op de begroting periode januari - juni 2025

Directoraat	Reeds geautoriseerd t/m juni 2025									Nog beschikbaar		
	Operationele uitgaven	%	Programmas						Totaal	%	Totaal MinOWC	
			Subsidie	%	Projecten						Nog beschikbaar 2025	%
					Overheidsmid delen	%	lening/donor	%				
ATB	564,139,228	63%	507,947,899	71%	1,158,703	3%		0%	1,073,245,830	65%	574,265,170	35%
AVO	1,622,863,582	64%	15,000,000	85%	494,000	1%		0%	1,638,357,582	59%	1,140,640,418	41%
BO	160,710,574	46%		0%		0%		0%	160,710,574	43%	213,374,426	57%
HO	45,523,985	93%	204,408,634	69%		0%		0%	249,932,619	71%	104,389,381	29%
Cultuur	20,890,446	44%	24,782	2%		0%		0%	20,915,228	9%	199,545,772	91%
			727,381,315	71%		0%	0	0%				
Totaal	2,414,127,815	62%	727,381,315		48%				3,143,161,833	58%	2,232,215,167	42%

***Opmerking:** Van de donormiddelen/leningen is er vooralsnog geen rapportage ontvangen.

FINANCIËLE DISCREPANTIE BINNEN DE MINISTERIËLE BEGROTING

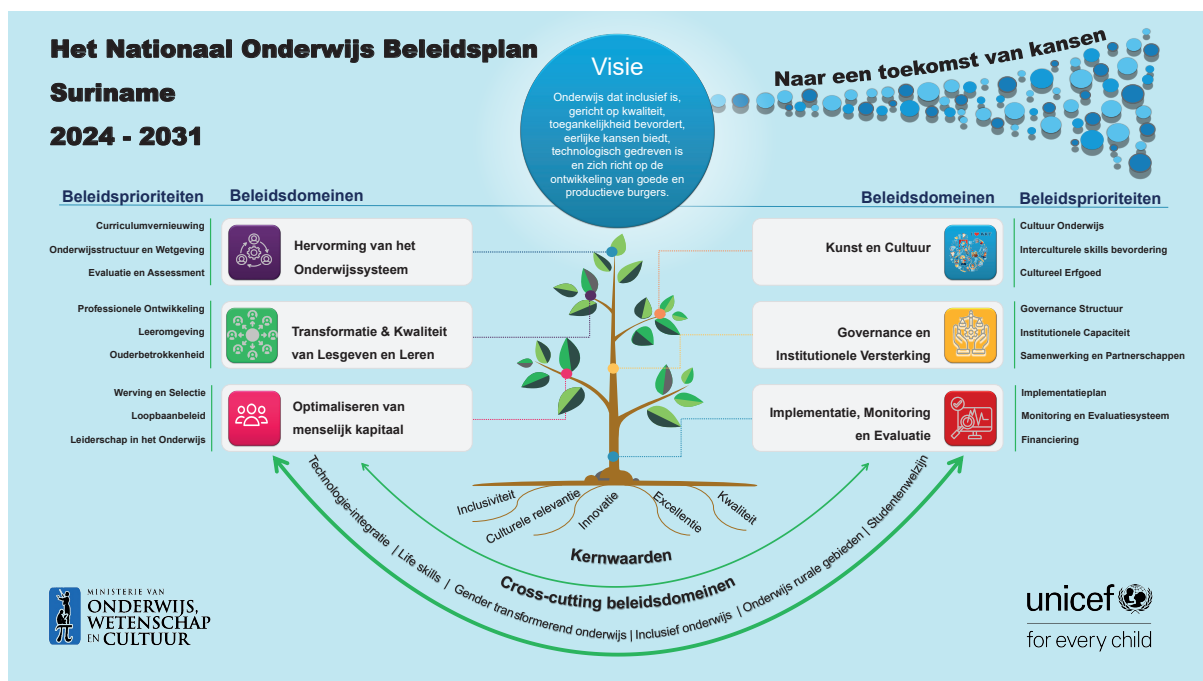
In deze sectie van het jaarplan worden de cruciale discrepanties belicht tussen de formele financiering vanuit de goedgekeurde begroting en de daadwerkelijk beschikbaarheid en uitbetaling van de financiële middelen. De belangrijkste bevindingen zijn:

- **Sterke afhankelijkheid van externe financiers:** Programma's en projecten onder de directoraten ATB, AVO, BO, en Cultuur zijn in hoge mate afhankelijk van internationale financiering, zoals de Inter-American Development Bank, de Caribbean Development Bank, of multinationals. De nationale overheidsbijdrage is minimaal of indirect, wat de kwetsbaarheid van planning en uitvoering aanzienlijk vergroot, met name bij vertragingen aan de zijde van de externe financiers.

- **Verhoogd risico op stagnatie bij projectuitvoering:**
Het directoraat AVO kampt voornamelijk met een situatie waarin de omvang van de projectuitvoering de beschikbare middelen overstijgt. Dit verhoogt het risico op vertraging, stagnatie en een onevenwichtige ontwikkeling van onderwijsvernieuwingen.
- **Onevenwichtige financiering, monitoring en uitvoering:**
De monitoring en evaluatie van de ontwikkelingsprojecten en de aanvraag van middelen voor projectactiviteiten verlopen niet evenredig. Dit bemoeilijkt de accurate weergave van de voortgangsrapportages binnen het vastgestelde tijdsbestek.
- **Administratieve capaciteit zonder zicht op begrotingsfinanciering:**
Het directoraat HO opereert zonder direct zicht op een goedgekeurde begroting en is afhankelijk van de goedkeuring van de ontwerpbegroting. Deze situatie belemmert operationele planning en uitvoering.
Daarnaast is het ook te merken dat niet alle beschikbare financiële middelen voor programma's worden geautoriseerd.

Deze analyse toont aan dat geregistreerde programma's en projecten vermeld op de goedgekeurde ministeriële begroting niet automatisch resulteren in operationele financiering, wat significante implicaties heeft voor de planning en uitvoering van beleid.

HOOFDSTUK 2: VOORUITZICHTEN VAN HET MINOWC VOOR HET DIENSTJAAR 2026

In dit hoofdstuk zullen de vooruitzichten van het MinOWC voor het komend dienstjaar aan de orde komen die voortvloeien uit de beleidsprioriteiten van het NOBS.

Binnen dit hoofdstuk worden als eerst de onderwijsstatistieken gepresenteerd met het vooruitzicht op de implementatie van de hervormingen. Daarna zullen de onderwijsprogramma's en -projecten voor 2026 aan de orde komen die vanuit de begroting, leningen en de donormiddelen gefinancierd zullen worden. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een opsomming van de belangrijkste onderwijsprioriteiten die voortvloeien uit het "Nationaal Onderwijs Beleidsplan Suriname" van het MinOWC en die gelinkt zijn aan het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022 - 2026.

2.1. PROGNOSES VAN HET MINOWC BELEID VOOR 2026

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de projecten die overeenkomstig de begroting, de leningen en donormiddelen voor het dienstjaar 2026 zullen worden geïmplementeerd. Het Directoraat Administratief Technisch beheer vervult een belangrijke rol bij onder andere de personele, financiële, fysieke en infrastructurele voorzieningen van het gehele onderwijs.

De meeste projecten zijn afkomstig van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs. Naast de overheidsmiddelen zijn er ook middelen beschikbaar vanuit leningen en Unicef voor dit directoraat. Voor 2026 zal de Unicef zich inzetten voor het werven van fondsen voor continuering van de ondersteuning in de prioriteitsgebieden betreffende:

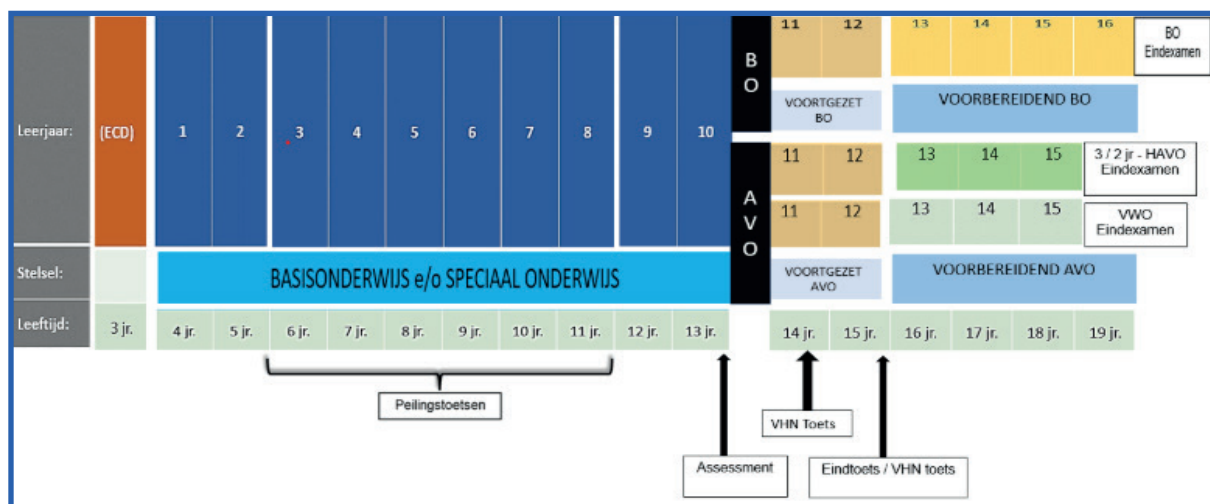
- Early Childhood Development (ECD) (vertaalslag van beleid naar intersectorale implementatie);
- Onderwijsbeleid en vertaalslag naar implementatie planning;
- Foundational learning (verduurzamen van het capaciteitsversterkingprogramma Leerkracht via de Pedagogische instituten (PI's);
- Welzijn en bescherming op scholen: Mentale gezondheidseducatie versterken in het formele curriculum & capaciteitsversterking leerkrachten en Zorgcoördinatoren (Zoco's).

Dit directoraat zal samen met het beroepsonderwijs een essentiële rol vervullen bij de verdere implementatie van de onderwijshervormingen en het succesvol doorvoeren van het nieuw onderwijssysteem.

Vanaf 2020 is er dus vaart gezet achter de introductie van een nieuw onderwijssysteem dat momenteel nog veel onduidelijkheid geniet binnen de samenleving, ondanks de informatievoorziening vanuit diverse kanalen van het MinOWC (zie figuur 2).

Figuur 2: Het huidig onderwijsstelsel

Onderwijs stelsel in ontwikkeling (vanaf 2022):

Bron: Van Silhouet naar Stralend Gelaat, pg. 36

Het is essentieel dat de onderwijshervormingen gefaseerd worden doorgevoerd. Overeenkomstig het nieuw onderwijssysteem zullen het MULO-niveau en LBO-niveau dus komen te vervallen. In leerjaar 10 kunnen leerlingen, na de assessment procedure, de academische richting opgaan of een beroepsgerichte opleiding volgen (zie figuur 2). Beide richtingen zijn onderverdeeld in een A, B en C onderwijs profiel.

In [bijlage 6](#) van het jaarplan 2026 is een overzicht geplaatst van de mogelijkheden binnen het voortgezet onderwijs: de toelatingseisen, duur van de opleiding, richtingen/profielen.

2.1.1. ENKELE ONDERWIJSSTATISTIEKEN VANAF DE INTRODUCTIE VAN DE ONDERWIJSHERVORMINGEN

Het nieuwe onderwijsstelsel is onderverdeeld in onderbouw, middenbouw en bovenbouw. Sinds 2021 wordt gesproken van de basisschool in Suriname in plaats van de lagere school. Deze basisschool omvat acht leerjaren: leerjaar 1 en leerjaar 2 is wat voorheen bekend stond als het kleuteronderwijs en leerjaar 3 tot en met leerjaar 8 is wat bekend stond als het Gewoon Lager Onderwijs (GLO).

Ook bestaat er sinds 2021 het voortgezet onderwijs (VO) binnen het onderwijssysteem in Suriname, waarbij twee (2) onderwijsniveaus zijn samengevoegd, te weten: het VOJ en het VOS. De samenstelling van het voortgezet onderwijs is dus als volgt:

- **Het basisonderwijs** wordt ingedeeld in de onderbouw (leerjaren 1, 2, 3 en 4), een middenbouw (leerjaren 5, 6, 7 en 8) en de bovenbouw (leerjaren 9 en 10) (*Bron: Van Silhouet naar Stralend Gelaat, pg. 70*).
- **Het voortgezet onderwijs omvat de onderbouw** (leerjaar 11 en 12), waarin studenten kunnen kiezen voor een academische richting (zoals VWO of HAVO) of een beroepsgerichte opleiding (MBO);
- De bovenbouw van het VO wordt ook wel de middelbare school genoemd.

De verdeling binnen de academische en beroepsgerichte opleidingen van de midden- en bovenbouw van het *voortgezet onderwijs* is als volgt:

De academische opleidingen:

- **Het vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.** Het bereidt de leerlingen voor op toelating tot het wetenschappelijk onderwijs. Dit kent 5 leerjaar: leerjaar 11, 12, 13, 14 en 15.
- **Het havo: het hoger algemeen vormend onderwijs.** Het bereidt de leerlingen voor op het hoger beroepsonderwijs. Vanuit het havo kan men ook naar het vwo in leerjaar 14. Dit kent 4 leerjaren: leerjaar 11, 12, 13 en 14.

De Beroepsgerichte opleidingen bestaan uit zes leerjaren nl. leerjaar 11, 12 (onderbouw) & 13, 14, 15, 16 (bovenbouw). Onder de beroepsgerichte opleidingen vallen:

lbo-T & E: Het voortgezet onderwijs omvat de onderbouw (leerjaar 11 en 12), waarin leerlingen kunnen kiezen voor een beroepsgerichte opleiding (MBO) of academische richting (zoals VWO of HAVO) na een succesvolle afronding van de VH-toets.

- mbo-T: Het Natuurtechnisch Instituut (Natin-MBO)
- mbo-E: Het Instituut voor Middelbaar Economisch en Administratief Onderwijs (IMEAO)
- mbo-O: De pedagogische opleidingen mbo-DS: Vocational College Suriname (VCS) en de Kunstacademie (*Ministeriële Plan Unit, Subunit: Monitoring en Evaluatie, 2022*).

PRAKTIJKCENTRA (PC)

PRAKTIJKCENTRA ZIJN ZELFSTANDIGE OPLEIDINGSFACILITEITEN MET BREDE DISCIPLINES, ZOALS TECHNIEK, ZORG, HORECA, LANDBOUW EN DE CREATIEVE SECTOR. ZE BIEDEN REALISTISCHE WERKOMGEVINGEN, SAMENWERKING MET BEDRIJVEN, CERTIFICERING EN EEN FLEXIBELE PROGRAMMERING VOOR ZOWEL JONGEREN ALS VOLWASSENEN. EEN PC FUNCTIONEERT ALS BRUG TUSSEN THEORIE EN PRAKTIJK, EN SPEELT OOK EEN ROL IN ONDERNEMERSCHAP EN INNOVATIE.

BINNEN HET PRAKTIJKONDERWIJS WORDEN PRAKTISCHE MODULES AANGEBODEN BINNEN EEN NIVEAU 1 BEROEPSKWALIFICATIE, WAARBIJ DE VOORMALIGE LBO A-STRUCTUREN, ATV EN LEERJAAR 1 EN 2 VAN SATS ZIJN GEÏNTEGREERD. DEELNEMERS KUNNEN CERTIFICATEN BEHALEN DIE TOEGANG BIEDEN TOT HET EXAMEN VAN LEERJAAR 10 OF DIRECTE INZETBAARHEID OP DE ARBEIDSMARKT. HET DOEL IS OM DEELNEMERS VAKVAARDIGHEDEN EN PRAKTIJKERVERARING BIJ TE BRENGEN EN CERTIFICATEN TE LATEN BEHALEN, ZODAT ZIJ ZELFREDZAAM WORDEN EN BETERE KANSEN HEBBEN OP DE ARBEIDSMARKT. HET CENTRUM VERBINDT ONDERWIJS MET BEDRIJVEN EN BIEDT FLEXIBELE LEERTRAJECTEN. DEZE INTEGRALE OPZET SIMULEERT DE DOORSTROOM NAAR VOORTGEZET ONDERWIJS, VERVOLGOPLEIDINGEN OF DIRECTE ARBEIDSINZET. DANKZIJ PRAKTIJKONDERWIJS WORDEN BOVENDIEN EXTRA KANSEN GEBODEN AAN LEERLINGEN (VOORMALIGE LBO A EN B STRUCTUREN, ATV EN LEERJAAR 1 EN 2 VAN SATS) DIE DREIGEN UIT TE VALLEN UIT HET ONDERWIJSSYSTEEM, ZODAT ZIJ ALSNOG HUN STUDIE KUNNEN AFRONDEN.

Onderwijsstatistieken

In deze sectie van het jaarplan 2026 zullen enkele onderwijsstatistieken gepresenteerd worden van de afgelopen 4 schooljaren.

Tabel 10: Ontwerpbegroting voor 2025

Kalenderjaar	M	V	Totaal
2019	45389	42682	88071
2020	43161	40802	83963
2021	41303	38524	79827
2022	43284	41767	85051
2023	42582	41968	84550
2024	40237	39730	79967
2025	42034	41155	83189

Noot: Voor de kalenderjaren 2022 - 2025 zijn dit de voorlopige cijfers
Bron: Van Silhouet naar Stralend Gelaat, pg. 36

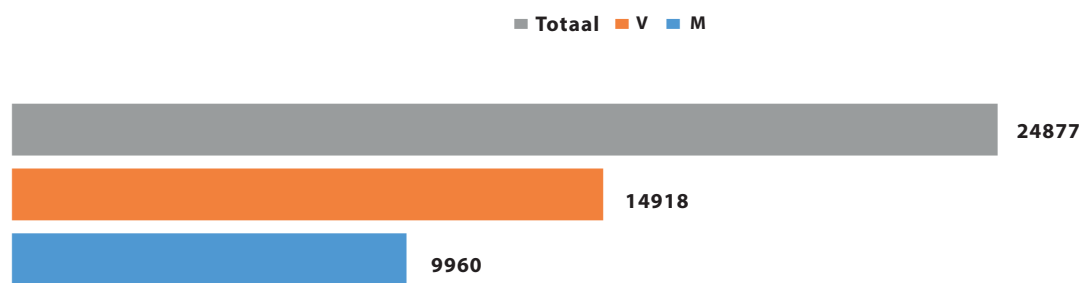
Gemiddeld zitten er in het basisonderwijs tot en met het leerjaar 8 meer leerlingen van het Mannelijk geslacht in het onderwijs dan leerlingen van het vrouwelijk geslacht (zie tabel 10). Het is ook opvallend dat de jaren waarin er minder leerlingen van het mannelijk geslacht zijn ingeschreven, dezelfde trend ook is te volgen bij leerlingen van het vrouwelijk geslacht.

Tabel 11: Voortgezet Onderwijs leerlingen naar geslacht 2020 - 2023

Kalenderjaar	M	V	Totaal
2020	18594	19307	37901
2021	17846	19027	36873
2022	18063	19560	37622
2023	18166	19702	37868

Tabel 11 geeft een overzicht van het voortgezet onderwijs naar geslacht.

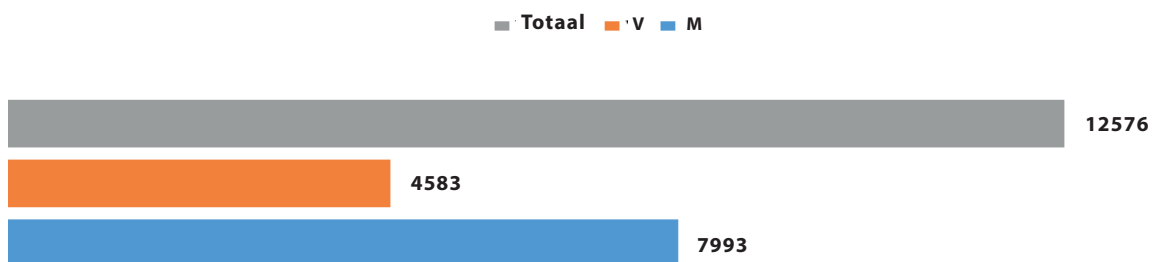
Figuur 3: Het gemiddelde van de MULO leerlingen naar geslacht (2020-2023)/ Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs leerjaar 11 en 12

Bron: Afdeling Onderzoek en Planning. Onderwijsstatistieken, Indicatoren en Trends 2010 - 2023.

Bovenstaande Figuur illustreert dat er gemiddeld meer leerlingen van het vrouwelijk geslacht staan ingeschreven op het voortgezet onderwijs dan leerlingen van het mannelijk geslacht periode (2020 - 2025).

Figuur 4: Het gemiddelde van LBO-leerlingen naar geslacht (2020-2023)/ Voortgezet Beroepsonderwijs leerjaar 11 en 12

Bron: Afdeling Onderzoek en Planning. Onderwijsstatistieken, Indicatoren en Trends 2010 - 2023.

In Figuur 4 is te zien dat er in de leerjaren 11 en 12 van het Lager Beroepsonderwijs (LBO) gedurende de periode 2020–2025 gemiddeld meer mannelijke dan vrouwelijke leerlingen zijn ingeschreven.

Tabel 12: Aantal Jongens en meisjes op alle voj scholen leerjaar 9 en 10, schooljaar 2020-2025

Leerjaar	Kalenderjaar	M	V	Totaal
9	2020	5767	5215	10982
	2021	5662	5485	11147
	2022	5789	5493	11282
	2023	5809	5502	11311
10	2020	4878	4758	9636
	2021	4642	4775	9417
	2022	4744	5068	9812
	2023	4790	5114	9904

Noot: Voor de kalenderjaren 2022 en 2023 zijn dit de voorlopige cijfers
Bron: Onderzoek en Planning

Gelet op aantallen in tabel 11 staan er tussen 2020 en 2023 steeds meer leerlingen ingeschreven van het mannelijk geslacht dan leerlingen van het vrouwelijk geslacht in leerjaar 9. In leerjaar 10 is dit juist omgekeerd vanaf 2021.

Opmerkelijk is ook dat het aantal leerlingen in leerjaar 9 oploopt vanaf het jaar 2020 naar 2023 toe. Terwijl in leerjaar 10 het aantal leerlingen juist minder is ten opzichte van leerjaar 9.

Tabel 13: Slagingspercentage LBO 2020 -2023

Jaar	Percentage
2020	82.7%
2021	88.6%
2022	42.5%
2023	54.3%

Bron: Statistiek Unit Directoraat Beroepsonderwijs

Tijdens de piekperiode van de Corona-pandemie (schooljaar 2020–2021) lag het slagingspercentage op LBO-niveau uitzonderlijk hoog. Vanaf schooljaar 2022–2023 is er echter sprake van een duidelijke neerwaartse trend t.o.v. 2020 - 2021. Het slagingspercentage daalde sterk in 2022. Hoewel er in 2023 sprake is van een lichte stijging ten opzichte van 2022, blijft het lager dan tijdens het piekjaar.

Tabel 14: Examenresultaten van het MULO 2020 - 2023

Kalenderjaar	Percentage (Na herexamen)
2020	68.0
2021	64.1
2022	73.7
2023	68.1

Bron: Het Examenbureau (update 2023)

MULO-examens tonen traditioneel hogere slagingspercentages (gemiddeld rond de 65,6 %).

Tabel 15: Slagingspercentage VOS over 5 jaren

Onderwijstype	2020	2021	2022	2023	2024
HAVO	85.1	72.5	59.9	78.8	42.8
VWO	85.5	81	71.8	64.4	65.9
PI		83.8	72.5	68.2	54
Beroepsgerichte scholen (IMEAO, NATIN, AMTO)	NA	NA	NA	NA	NA

NA = Not Available (Niet Beschikbaar) Bron: Inspectie VOS.

Opmerking: Het resultaat van 2024 betreft het 1e Resultaat (zonder resultaat Herexamen)

Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs (VWO)

Het VWO heeft de afgelopen vijf jaar *een gemiddeld slagingspercentage van boven de 64%*. Echter, in het jaar 2023 was er een daling ten opzichte van voorgaande jaren. Deze recente daling vraagt om nader onderzoek om de onderliggende oorzaken te achterhalen.

Pedagogische Instituten

De pedagogische instituten toonden tussen 2021 en 2023 *een positief beeld met slagingspercentages boven de 68%*. Dit wijst op een consistentie in de slagingspercentages. Helaas viel het slagingspercentage in 2024 *significant terug naar 54%*, wat zorgwekkend is. Het is essentieel om te onderzoeken welke factoren hebben bijgedragen aan deze scherpe daling.

Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs (HAVO)

Het HAVO heeft over het algemeen goede slagingspercentages gerealiseerd. Uitzonderingen hierop zijn de jaren 2022, *met 59,9% geslaagden* en 2024 waar het slagingspercentage daalde naar 42,8%. De daling in 2024 is opvallend en verdient specifieke aandacht om de redenen hiervoor te doorgronden.

Impact van onderwijsinterventies en genderverdeling in het Surinaams onderwijs

Het is momenteel nog onduidelijk in hoeverre onderwijsinterventies de kwaliteit en inhoud van het Surinaamse onderwijs beïnvloeden. Hoewel een directe correlatie met recente interventies nog moet worden vastgesteld, valt op te merken dat de slagingspercentages in 2020 en 2021 een positief beeld lieten zien, met scores boven de 80%. Dit kan duiden op een positieve invloed van eerdere maatregelen of andere gunstige maatregelen in die periode.

Een ander positief aspect betreft de afschrijvingspercentages van leerlingen in het basisonderwijs tot en met leerjaar 10. Gemiddeld zijn er bijna evenveel vrouwelijke als mannelijke leerlingen ingeschreven, wat wijst op een goede genderbalans in het basisonderwijs (tabel 11).

Echter, in leerjaar 10 is er een opvallende, lichte daling te zien in het aantal ingeschreven mannelijke leerlingen.

Dit fenomeen vraagt om nader onderzoek om de oorzaken hiervan te achterhalen en eventuele beleidsaanpassingen te overwegen.

Het is van cruciaal belang om de impact van de hervormingen en herstructureringen binnen het Surinaamse onderwijs grondig te onderzoeken. Een dergelijke analyse zal inzicht geven in de impact van de genomen maatregelen en kan helpen bij het formuleren van toekomstig beleid om de onderwijskwaliteit verder te verbeteren en gelijke kansen voor alle leerlingen te waarborgen.

2.2. BELEID VOORUITZICHTEN VAN HET MINOWC VOOR HET DIENSTJAAR 2026

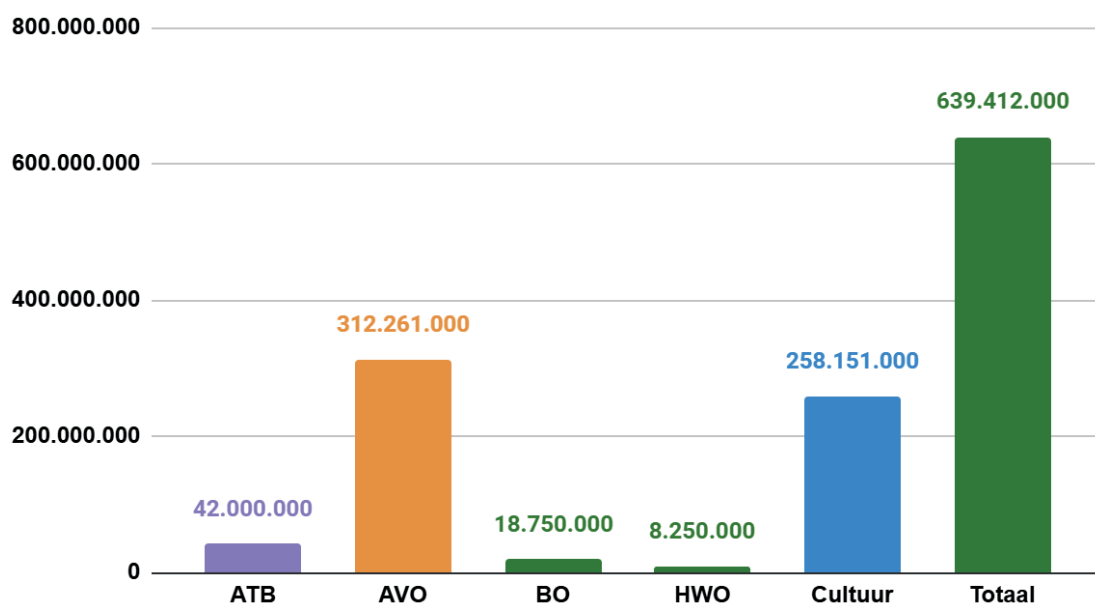
Introductie

In deze sectie van het jaarplan 2026 worden de programma's en projecten belicht die uitgevoerd zullen worden zoals vermeld in de begroting.

De geregistreerde projecten vallen onder de noemer reguliere projecten en ontwikkelingsprojecten.

De gesubsidieerde programma's en ondersteuning aan stichtingen en onderwijsinstellingen komen niet aan de orde in deze paragraaf*. Ministeriële raming voor programma's, dienstjaar 2026, is begroot op **SRD 639.412.000 (zie figuur 5). In tabel 15, is er een overzicht gepresenteerd van de programma's per directoraat.

Figuur 5: MinOWC overheidsmiddelen op directoraat niveau uit de conceptbegroting van 2026

* *onder voorbehoud

Opmerking: de subsidie posten en ondersteuning aan stichtingen en onderwijsinstellingen en die als programma's vermeld staan, in de ministeriële begroting, zijn niet meegeteld.

Directoraat	Programma en begroting code	Aantal projecten	Leningen
Administratief en Technisch Beheer			
	20102 - Renovatie *	1	
	20104 - Nieuwbouw*	1	
Algemeen Vormend Onderwijs			
Primair onderwijs	12704 - Onderwijs Binnenland*	3	
	12705 - Volwasseneneducatie*	1	
Onderzoek samenwerking	80719 - Schoolvoeding*	1	
	80720 - Uitvoering activiteiten Basic Life Skills*	1	
	80722 - Opzetten Science Park*	1	
	80723 - Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs*	4	
	80726 - Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP))*	1	
	80743 - Bureau Speciaal Onderwijs*	2	
Secundair onderwijs	82803 - Ondersteuning voor verbetering secundair onderwijs*	1	X
Beroepsonderwijs			
	12703 - Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs*	3	
	84304 - Professionalisering van docenten*	1	
Hoger Onderwijs			
	60206 - Capaciteitsversterking Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs*	1	
Cultuur			
	73001 - Reguliere culturele activiteiten	1	
	73003 - Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	1	
	73004 - Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	1	
	73005 - Revitalisering van de historische binnenstad*	1	X
	73006 - Cultuur erfgoedzorg	1	
	Geen code - Kunst, Cultuur en erfgoed educatie	1	

Toelichting ten aanzien van tabel 15

- **Algemeen:** De begroting is o.a. gericht op de ontwikkelingsprojecten. Echter blijkt ook dat subsidies ook als programma's worden opgenomen in de begroting. Objecten zijn vermeld waarvan het verloop gemonitord zal worden en waarover de Vandaar dat in bovengenoemde tabel de subsidies buiten beschouwing zijn gelaten en slechts die programma's en projecten zijn vermeld waarvan het verloop gemonitord zal worden en waarover de maandelijkse rapportage in de database zal plaats vinden.
- * **Het programma onder de code 82803** heeft betrekking op CAIQES programma's die worden uitgevoerd (zie tabel 16). Dit project is opgebouwd rond drie fundamentele pijlers die essentieel zijn voor de algehele verbetering en duurzaamheid van de onderwijssector:

1. Verbeterde kwaliteit van het Onderwijs:

- Focus op de ontwikkeling en implementatie van geactualiseerde curricula;
- Verbeterde didactische methoden en continue professionalisering van leerkrachten;
- Het verhogen van de leerkwaliteit en het studierendement.

2. Toegang tot adequate schoolinfrastructuur:

- Gericht renoveren en opzetten van schoolgebouwen en faciliteiten;
- Zorgdragen voor een veilige, stimulerende en toegankelijke leeromgeving voor alle studenten, ook in afgelegen gebieden.

3. Beheer en Controle van de Onderwijssector:

- Implementatie van een onderwijs informatiesysteem binnen de onderwijssector;
- Versterkt de planning, monitoring en evaluatie van onderwijsprogramma's en -beleid voor efficiëntie en transparantie.
- * **Het programma met begroting code 73005** richt zich op projecten die in het kader van PURP 1 en 2 worden uitgevoerd.
- **Op 8 november 2024 is er een nieuwe lening goedgekeurd door de Inter Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB) van USD \$40 miljoen** voor verbetering van Engelse taalvaardigheid, digitale competenties en vaardigheden voor de arbeidsmarkt. Het project zal ongeveer 4.000 leraren en 66.000 leerlingen ten goede komen. Dit project zal volgens de IDB bijdragen aan het vergroten van de concurrentiepositie van Suriname. Het zal de Engelse taalvaardigheid, digitale competenties en vaardigheden voor de ontwikkeling van toerisme, ICT, landbouw en Industrieel onderhoud stimuleren. De gereedheid van het Surinaamse onderwijssysteem voor informatie- en communicatietechnologie verbeteren en de ontwikkeling van de digitale competenties van leraren ondersteunen zijn de hoofddoelen (<https://m.starnieuws.com/index.php/welcome/index/nieuwsitem/81709>).

In de volgende volgende subparagrafen zal er een inhoudelijke uiteenzetting worden gegeven van de programma's en projecten in het dienstjaar 2026.

2.2.1. HET BELEID VAN HET DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH BEHEER

Het Directoraat Administratief en Technisch Beheer (ATB) is binnen het MinOWC het directoraat welke faciliterend werkt naar de andere directoraten toe.

Voor het dienstjaar 2026 zullen onderstaande programma's uitgevoerd worden:

- **Renovatie (20102)**

Binnen het dienstjaar 2026 zullen de onderstaande grote renovatiewerkzaamheden worden verricht:

- Zaailand
- Kisoensingh School

- **Nieuwbouw (20104)**

Om zorg te dragen voor kwalitatief goed onderwijs zullen in het dienstjaar 2026 bij diverse scholen nieuwe lokalen worden gebouwd of afgebouwd.

Tabel 17: Bouwactiviteiten van het Directoraat Administratief Technisch Beheer

NO	School	Aantal lokalen
1	OS Polanen	1
2	Havo 4	2
3	Havo1	2
4	Hendrik Sylvesterschool	3
5	Anton Leeuwin	1
6	Lbo Brokopondo	afbouw
7	Mulo Schotelweg	2
8	OS Schotelweg	1
9	Scholen gemeenschap Kwatta	2

2.2.2. HET BELEID VAN HET DIRECTORAAT ALGEMEEN VOORBEREIDEND ONDERWIJS 2026

Het beleid voor het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs (AVO) zal hieronder nader belicht worden. De informatie is gehaald uit de concept begroting van AVO (2026).

De programma's zijn namelijk:

a. Onderwijs Binnenland (12704)

De projecten die binnen dit programma uitgevoerd zullen worden zijn:

1. Capaciteitsversterking en verdere professionalisering van onderwijsgevendens/leerkrachten in het binnenland middels afstandsonderwijs.

a. Onderwijs Binnenland (12704)

De projecten die binnen dit programma uitgevoerd zullen worden zijn:

1. Capaciteitsversterking en verdere professionalisering van onderwijsgevenden/ leerkrachten in het binnenland middels afstandsonderwijs.

Het versterken en verder professionaliseren van deze groep geniet hoge prioriteit, omdat dit onder andere het werken in het binnenland aantrekkelijker zal maken. Er is gestart met het ontwikkelen van lesmateriaal voor het verzorgen van afstands-onderwijs.

2. Decentralisatie en deconcentratie.

De Nucleus Centra (NC) dienen als werkarm van het onderdirectoraat en spelen een belangrijke rol binnen het verzorgingsgebied. Hierbij zal er een mate van autonomie toegekend moeten worden om zelf beslissingen te nemen.

De NC's zijn ondersteuningscentra voor leerkrachten, waarin verschillende diensten zijn gehuisvest; zoals een bibliotheek, de begeleidingsdienst, gemeenschapsontwikkeling, ICT en een locatie waar trainingen gegeven kunnen worden.

De personeelsbezetting is momenteel zeer laag. De NC's moeten worden voorzien van personeel (begeleiders, maatschappelijk werkers, ICT medewerkers, gemeenschap ontwikkelaars, bibliotheekmedewerkers, technische medewerkers, wachters, administratief personeel). Verder het bouwen van nog 4 geprojecteerde NC's te Atjoni, Apoera, Kwamalasamutu en Stoelmanseiland.

b. Volwasseneneducatie (12705).

Dit project zal in 2026 vervolgd worden. Middels dit project kunnen de middagscholen weer van start gaan op 8 locaties (Polanen school, Sunny Point, Copieweg, Godo Olo, Mooitaki, Moengo, Tout Lui Faut en Alfabetisering en Volwassen en Educatie (AVE) afdeling). Enkele vernieuwingen binnen het volwasseneneducatie programma zijn:

- curriculum aanpassing zal plaatsvinden voor leerjaar 3 t/m 7.
- uitbreiding van leerjaar 9 en 10 met eventueel vakken integratie.

c. Schoolvoeding (80719).

Het project schoolvoeding is in het schooljaar 2024 - 2025 gecoördineerd vanuit het Bureau van de First Lady. De planning voor het schooljaar 2025- 2026 is nog niet bekend.

d. Uitvoering activiteiten Basic Life Skills (80720).

Vanuit het Basic Life skills Educatieprogramma ligt de focus op twee (2) van de vijf (5) strategische gebieden te weten:

e. Versterken van de gezondheid van adolescenten en gemeenschapsparticipatie.

f. Bevorderen van de seksuele en reproductieve gezondheid van adolescenten en jongeren.

g. Sciencepark (80722).

Onder dit programma zal het project 'Brenge de klas op STEAM!' worden uitgevoerd. Dit project is gebaseerd op de ontwikkelingsgerichte visie van het Ministerie op het basis-onderwijs in Suriname. De koppeling aan de doeleinden STEAM-onderwijs betekent daarbij dat de leerlingen meer mogelijkheden hebben voor een opleiding en beroep in de zg. STEAM- sectoren van Science, Technology, Engineering, ART & Mathematics.

h. Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs (80723).

De projecten die binnen dit programma uitgevoerd zullen worden zijn:

1. Herintroductie van het Diagnostisch team

De afdeling Begeleiding is er om leerlingen en schoolteams te begeleiden bij het bieden van kwalitatief onderwijs (regulier basisonderwijs). Voor hen wordt de mogelijkheid geschapen om op hun niveau onderwijs op maat, oftewel aangepast onderwijs, te volgen. Daarvoor hebben ze een schooladvies nodig van een psycholoog of orthopedagoog. Dit project is geïnitieerd vanwege het volgende:

- a. het tarief van een consult(onderzoek/test) enorm is gestegen, veel ouders met een laag/klein inkomen zijn onmogelijk in staat om zo een test te permitteren voor hun kind;
- b. het MinOWC komt de ouders tegemoet om tegen een gereduceerd tarief hun kind (leeftijdsklasse 6 - 16 jaar) te laten testen. Met dit project beoogt het Ministerie om het drop-outs fenomeen te reduceren en onderwijskansen te

2. Geschiedenis lesmateriaal voor klas 4, leerjaar 6 (Curriculumontwikkeling).

Het lesmateriaal van leerjaar 6 (klas 4) zal de leerling in staat stellen om goed aan te sluiten op het geschiedenis lesmateriaal van leerjaar 7 (klas 5) en leerjaar 8 (klas 6). Er is ervoor gekozen handleidingen voor leraren te ontwikkelen met opdrachten voor de leerlingen en duidelijke instructies hoe dit materiaal te gebruiken. Het boek is reeds samengesteld en de opmaak dient nog afgerond te worden alvorens deze wordt gepubliceerd.

De afdeling Curriculumontwikkeling werkt ernaar toe het onderwijs meer ontwikkelingsgericht, dus ook competentiegericht, te maken. Hierbij moet er onder andere rekening worden gehouden met vakkenintegratie, de eigen leerweg van het kind en het niet enkel bijbrengen en toetsen van kennis, maar het bijbrengen van een combinatie van deze kennis, vaardigheden en attitudes.

3. Empowering Education: Streven naar bewustzijn van Kwaliteitsonderwijs (SDG4) binnen het Ministerie (Onderzoek en Planning)

Dit project zal de bewustwording van de SDG's bevorderen. Hierdoor zal Suriname nog meer relevante data kunnen verzamelen en verwerken op het gebied van kwaliteitsonderwijs. De bewustwording en de statistieken die verzameld zullen worden zijn van belang om beleid beter te kunnen uitstippelen.

4. Verwerking, analyse en rapportage van onderwijs- en cultuur statistieken (Onderzoek en Planning)

Het project 'Verwerking, analyse en rapportage van onderwijs- en cultuurstatistieken' draagt bij aan het maken van beleid met de relevante cijfers als onderbouwing. Het draagt ook bij aan het op een correcte wijze berekenen van de SDG 4, 5, 6, 8, 11.4 en 11.7 en SDG 1.2 indicatoren en de Caricom HRD indicatoren. Verder zullen deze statistieken een belangrijke rol spelen bij UNESCO, Caricom, Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Rassendiscriminatie (ICERD) en Universele Periodieke Beoordeling van de Verenigde Naties (UPR) rapportages.

De upgrade van het datasysteem is ook gaande en draagt bij aan het vergemakkelijken van dataverzameling, maar is tegelijkertijd ook efficiënter. Vanwege het digitaal werken, worden minder papier en plastic mappen gebruikt, hetgeen ook bijdraagt aan SDG 12.5. Ook in het jaar 2026 zullen er Onderwijs Statistische Jaarboeken gepubliceerd worden.

i. Cenasu, Centrum nascholing Suriname (80726).

Het Centrum voor Nascholing in Suriname (Cenasu) werd opgericht in 2011 en heeft als doelstelling het professionaliseren van de mensen die betrokken zijn bij het onderwijs. Het Cenasu streeft ernaar een centrum te zijn dat ondersteuning en uitvoering geeft aan alle activiteiten op het gebied van opleiding, nascholing en ontwikkeling van alle mensen die direct betrokken zijn in het onderwijsproces. Hierbij zijn de volgende activiteiten gepland:

- Het gaat om het professionaliseren van leerkrachten op Basisonderwijs en VO Onderwijs.
- Het verzorgen van trainingen aan het niet-onderwijzend personeel.

j. Bureau Speciaal Onderwijs (80743).

Dit programma richt zich op het volgende

- **Leermiddelen ontwikkeling:** Het project richt zich op het ondersteunen van de leerkrachten en de leerlingen binnen het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) van de afdeling Bureau Speciaal Onderwijs (BSO). Het doel van dit project is om instructiemiddelen te ontwikkelen ter ondersteuning en verbetering van de vaardigheden bij het didactisch handelen van AVO en/of Praktijkleerkrachten, die aansluiten op het leren van leerlingen met een cognitieve beperking in het Voortgezet Speciaal Onderwijs – B (praktijkonderwijs) in Suriname.
- **Het verhogen van onderwijskansen voor kinderen met een speciale hulpvraag.** Met het uitbreiden en/of opstarten van het speciaal onderwijs in elk district, zal gewerkt worden aan het vergroten van de ontwikkelingskansen van het kind en verbeteren van de kwaliteit van het leven. Het doel is gericht op:
 - Het opzetten van speciaal onderwijsnetwerk waarbij er gestreefd wordt naar het bieden van passend onderwijs aan de doelgroep.
 - het opzetten van een dependance van het Pedologisch Instituut in strategische districten om effectieve en efficiënte hulp te verlenen aan leerlingen, leerkrachten en ouders. Hierdoor zal gewerkt worden aan de kwaliteit en kwantiteit van het speciaal basisonderwijs.

k. Ondersteuning voor verbetering secundair onderwijs (82803)

Het vernieuwde onderwijs systeem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de "Caricom HRD Strategy 2030" en de UNESCO Roadmap Education 2030 (SDG 4). De programma's die hieronder vallen zijn in Tabel 17 gepresenteerd.

De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijshervorming:

- Een verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant is en toegankelijk voor elke leerling die komt van de basisschool en gaat naar het secundair onderwijs (leerjaar 9 t/m 12);
- Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing die aansluiten op de SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van studenten van het voortgezet onderwijs;
- Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;
- Versterken en innoveren van de schoolorganisatie.

Bovenstaande doelen richten zich op een (internationaal) competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen (o.a. CARICOM HRD strategy 2030).

Tabel 18: Overzicht van programma's vanuit de lening Caiques

Programma	Omschrijving
Consolidating Access to Inclusive Quality Education (SU-L1059):	Verbeterde kwaliteit van het lager secundair onderwijs en het kleuteronderwijs (lager secundair onderwijs, lerarenopleiding, beoordeling)
	Meer mogelijkheden voor onderwijs voor leerlingen uit plattelandsgemeenschappen, mensen een beperking en inheemse en Marron-leerlingen/verminderde kloof (meertaligheid, voorschoolse educatie, inclusief/speciaal onderwijs)
	Toegang tot voldoende schoolinfrastructuur (nieuw infrastructuurbeleid onderwijssysteem, nieuwbouw 2 openbare scholen in Wanica, renovatie 10 openbare scholen in prioriteit districten)
	Management en monitoring van de onderwijssector (EMIS, sociale marketing)

De totale raming van het programma Caiques bedraagt SRD 110.334.000. Onder begrotingscode **82803** zal ook het Skills for Growth Programma worden uitgevoerd, waarvoor in november 2024 een leenovereenkomst is gesloten met de IDB Bank voor een totaalbedrag van USD 40 miljoen. In 2026 zal USD 4.2 miljoen (SRD 159.600.000,-), tegen een koers van 1 op 38, uit deze lening worden getrokken.

Het Skills for Growth Project bestaat uit de volgende componenten:

- het verbeteren van de engelse taalvaardigheid;
- het verbeteren van de digitale vaardigheden;
- arbeidsmarkt competenties.

De totale raming voor beide programma's bedraagt voor 2026; SRD 269.934.000,-

2.2.3. HET BELEID VAN HET DIRECTORAAT BEROEPSONDERWIJS VOOR HET DIENSTJAAR 2026

De ETVET en STES programma's worden in 2025 afgerond. De scholen campussen zijn opgeleverd, de praktijkcentra en andere aanverwante projecten zijn afgerond. Hierdoor heeft het Directoraat Beroepsonderwijs de ruimte om op de begroting meer aandacht te besteden aan diens eigen projecten die zijn aangestuurd vanuit het verslag van het Onderwijs Congres en het NOBS.

In het komend dienstjaar 2026 zal het Directoraat Beroepsonderwijs zich richten op het volgend programma: *"Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs en Professionalisering van leerkrachten" het ontwikkelen en implementeren van kwaliteitsmanagement en welzijn* .

a. Ondersteuning voor verbetering van het beroepsonderwijs (12703)

De projecten die binnen dit programma uitgevoerd zullen worden zijn:

1. **Het ontwikkelen van kwalificatiedossiers voor het LBO:** de kwaliteit van beroepsonderwijs behoeft sterke verbetering, mede gelet op de nationale ontwikkelingen en de uitdagingen voor de private sectoren.

De afgeleverde studenten moeten in staat zijn de diverse sectoren te ondersteunen in het realiseren van hun doelen, maar ook voldoen aan de hogere competentie eisen die vanwege de ophanden zijnde ontwikkelingen vereist zijn.

2. **Aan de hand van de kwalificatiedossiers ontwikkelen van twee (2) curricula:** alle curricula van LBO en MBO moeten voldoen aan de eisen van het bedrijfsleven. Om het curriculum voor beroepsonderwijs te ontwikkelen zal het bedrijfsleven een belangrijke rol toebedeeld krijgen om samen met de overheid deze te ontwikkelen.
3. **Het verbeteren van het imago van het beroepsonderwijs:** hieronder zullen verschillende activiteiten plaatsvinden zoals het organiseren van beroepen beurzen in diverse districten, het organiseren van paneldiscussies welke live uitgezonden zullen worden en het maken van infomercials die de impact van beroepsbeoefenaars voor hun gezin en de samenleving aangeven.
4. **Het ontwikkelen en implementeren van kwaliteitsmanagement en welzijnsplan:** dit project is opgebracht vanwege het feit dat er binnen het beroepsonderwijs geen kwaliteitsnormen gehanteerd worden. Uit informatie van het Directoraat Beroepsonderwijs is verder gebleken dat er leerlingen in het VBO en MBO zijn met psychische-, ontwikkelings-, leer- en gedragsproblemen. Er zijn ook leerkrachten met psychosociale problemen. De algemene doelstelling van dit project is: het samenstellen van een kwaliteits- en welzijn beleidsplan in het schooljaar 2025-2026, met de intentie een kwaliteitsmanagementsysteem te implementeren, waarmee er aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van het onderwijs en welzijn van leerlingen/studenten/docenten, dat impact zal hebben op het optimaliseren van de onderwijsleer resultaten.

b. Professionalisering van leerkrachten (84304)

Professionalisering van leerkrachten is een nieuw programma voor het directoraat Beroepsonderwijs. De motivatie hiervoor ligt in het feit dat 60% van de leerkrachten on- of beperkt bevoegd zijn. En zullen bij scholingsprogramma's uitgevoerd worden om het aantal on-of beperkt bevoegden met 25% in het begrotingsjaar 2026 terug te brengen. Naast deze zorg, kampt het directoraat met een tekort aan WTB, elektro-techniek, constructie, Spaans, natuurkunde en wiskunde leerkrachten. Om het tekort weg te werken zullen er met verschillende stakeholders gewerkt worden om versnelde programma's te ontwikkelen om deze tekorten weg te werken. Daarnaast zullen er verschillende programma's met betrekking tot professionalisering verzorgd worden voor zowel leraren als kantoormedewerkers.

2.2.4. HET BELEID VAN HET DIRECTORAAT HOGER EN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS VOOR HET DIENSTJAAR 2026

60202 Institutionele Versterking aan Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs instellingen

Het Ministerie ondersteunt vijf (5) HO – instellingen, die vanwege hun werkzaamheden een relevante bijdrage leveren aan het onderwijsbeleid van het ministerie. In 2026 zal dit programma aan een grondige evaluatie onderworpen worden en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld.

60206 Capaciteitsversterking Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs.

Het bevorderen van een duurzame verbetering van de kwaliteit van het Hoger Onderwijs in Suriname door middel van gerichte ontwikkeling en ondersteuning van onderwijsinstellingen, docenten en studenten, teneinde de aansluiting op international standaarden te versterken, de onderwijskwaliteit te verhogen, alsook de inzetbaarheid van afgestudeerden op de nationale en international arbeidsmarkt.

2.1.5. HET BELEID VAN HET DIRECTORAAT CULTUUR VOOR HET DIENSTJAAR 2026

Reguliere culturele activiteiten (73001)

Het cultuurbeleid zal zich in 2026 richten op het actief stimuleren van artistieke productie, culturele manifestaties en vernieuwende expressievormen in Suriname. Met het oog op het versterken van het lokale cultuuraanbod in muziek, theater, beeldende kunst, film en literatuur, wordt een pakket aan stimuleringsmaatregelen uitgerold die zowel gevestigde instellingen als opkomende makers ten goede komen.

Culturele betrekkingen / Internationaal Cultuurbeleid (73003)

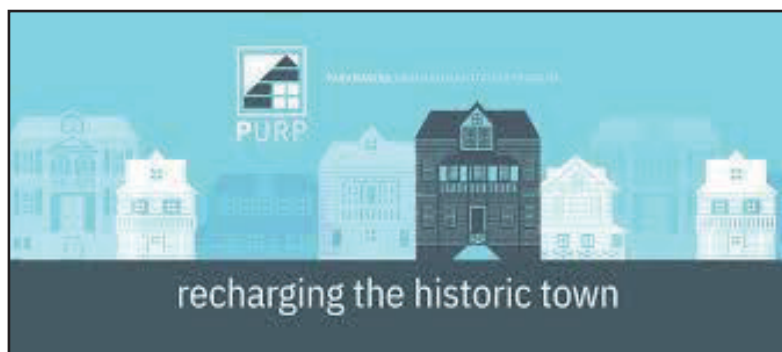
In 2026 zal Suriname zich actief inzetten voor het versterken van de internationale culturele positie door de rijke culturele diversiteit van het land zichtbaar te maken op wereldfora. Het internationale cultuurbeleid is gericht op samenwerking op het gebied van diplomatie, uitwisseling, promotie en erfgoed, waarbij cultuur als middel dient voor internationale herkenning, economische ontwikkeling en intercultureel begrip.

Ruimtelijk Ordening en het Erfgoed (73004)

Het doel van deze beleidslijn is om erfgoed niet als belemmering, maar als verrijking van ruimtelijke planning te benaderen, zodat ontwikkeling en behoud in harmonie samengaan. Richtlijnen moeten ontwikkeld worden voor het integreren van erfgoedelementen in bestemmingsplannen en ontwikkelingsprojecten. Deze richtlijnen moeten garanderen dat historische gebouwen, cultuurlandschappen en archeologische zones niet worden aangetast, maar juist worden meegewogen in stedenbouwkundige besluitvorming.

Revitalisering van de historische binnenstad (73005)

Dit programma wordt gefinancierd door de Inter American Development Bank. Het is gericht op de revitalisatie van de historische binnenstad van Paramaribo. Er is een Program Implementation Unit die het programma coördineert. Zoals eerder aangehaald zal het directoraat Cultuur zich in 2026 richten op het finaliseren van PURP 1 en invulling geven aan PURP 2.

PURP 1 loopt af in april 2027. De activiteiten in 2025 zijn voornamelijk: Palmentuin verfraaiing, Waterkant herinrichting, renovaties Henck Arronstraat en Grote Combe-weg, institutionele versterking Parkeer Autoriteit.

PURP 2 is gepland voor 2024 – 2029. De activiteiten in 2025 zijn voornamelijk het renoveren van historische gebouwen, het verfraaien van de binnenstad van Paramaribo namelijk: *Torengebouw aan de Mirandastraat nr 5, historisch gebouw aan de Heerenstraat 10-12, en wegverfraaiing omgeving Herenstraat en Kerkplein.*

Cultuur erfgoedzorg (73006)

In het kader van de zorg voor het cultureel erfgoed van Suriname wordt in 2026 prioriteit gegeven aan het systematisch behoud en de brede toegankelijkheid van zowel materieel als immaterieel erfgoed. Dit beleid richt zich op het veiligstellen van historische objecten, gebruiken, verhalen en praktijken die van waarde zijn voor het collectieve geheugen en de culturele identiteit van de samenleving.

Kunst, Cultuur en erfgoed educatie (nieuw)

In 2026 wordt op structurele wijze kunst, cultuur- en erfgoededucatie binnen zowel het formele onderwijs ingevoerd. Deze pijler van het cultuurbeleid heeft tot doel om de culturele bewustwording en participatie van kinderen, jongeren en volwassenen te vergroten, en een brug te slaan tussen erfgoedinstellingen en het brede publiek.

2.3. BELEIDSPRIORITEITEN VOOR 2026

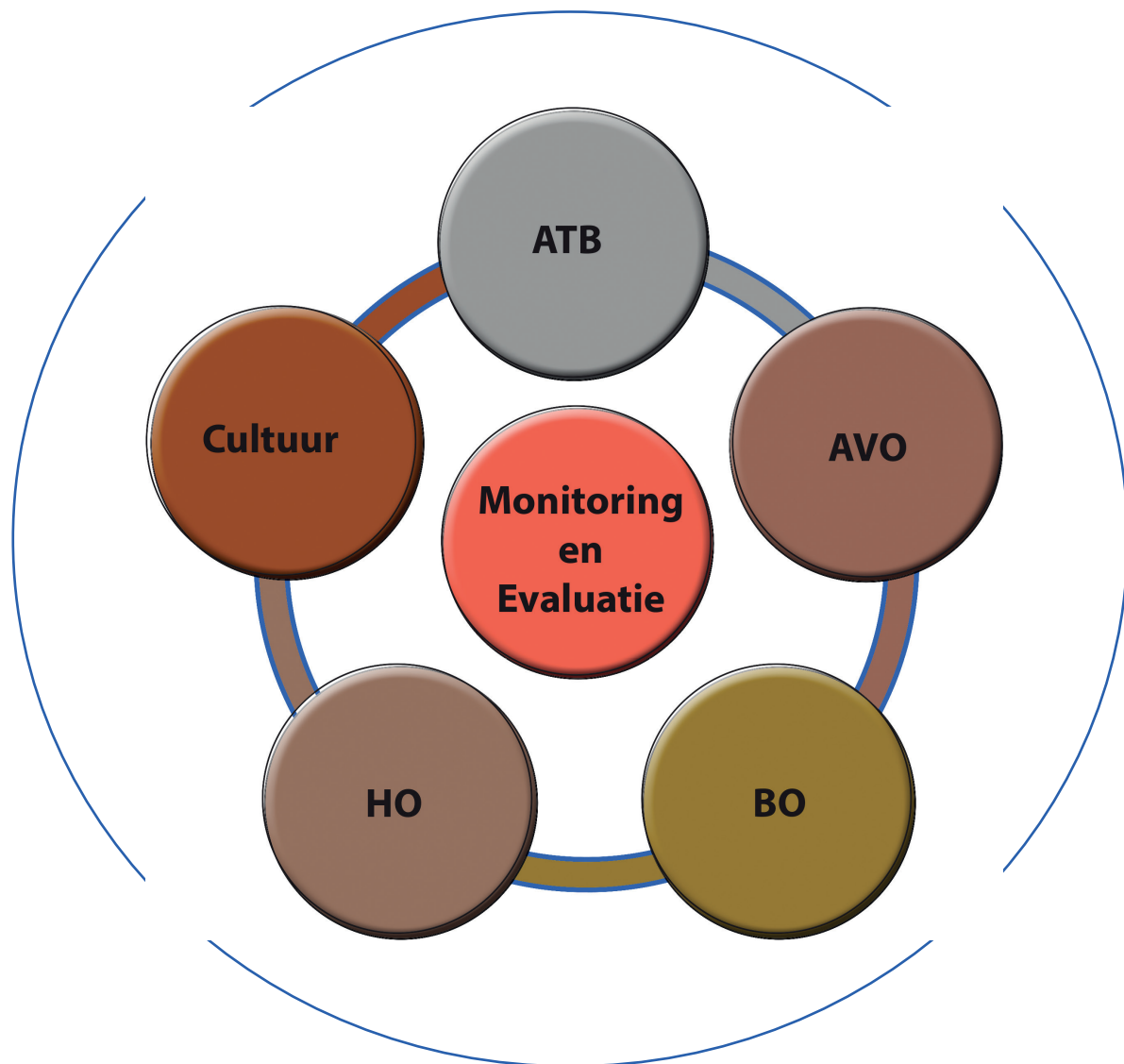
Er is voldoende besef bij het MinOWC dat er fundamentele veranderingen doorgevoerd moeten worden binnen het onderwijssysteem zoals vervat in het NOBS. Er is aandacht voor het optimaliseren van het menselijk kapitaal, aanpassingen van het curriculum van de diverse onderwijsniveaus, good governance en institutionele vernieuwing, verbetering van het onderwijs binnenland en het speciaal onderwijs, wetgeving, fysieke infrastructuur en imago verbetering van het beroepsonderwijs.

Aandacht voor transformatie impliceert dat hervormingen alleen succesvol kunnen zijn als deze aansluiten op de capaciteiten van onderwijsgevend en niet onderwijsgevend personeel, waarbij voortdurende professionalisering, bij- en omscholing van eminent belang zijn.

Programma's en projecten gericht op kunst en cultuur onderstrepen de aandacht voor het stimuleren van de cognitieve en creatieve didactische werkvormen. Dit bevordert bij leerlingen en studenten een leerklimaat van inclusiviteit en biedt ruimte voor het ontwikkelen van de competenties op het gebied van kunst en culturele expressie. In 2026 zullen zowel een onderwijs als een cultuur congres georganiseerd worden.

DEEL 2: SAMENVATTING VAN DE REALISATIES HET BELEID OVER HET DIENSTJAAR JULI 2024 - JUNI 2025

In het tweede deel van het Ministerieel jaarplan zijn de schijnwerpers gericht op de samenvatting van de programma's en projecten in de uitvoering. Tevens zal er een overzicht van de projecten over het dienstjaar 2026 worden gepresenteerd.

HOOFDSTUK 3: VOORTGANGSOVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S EN PROJECTEN IN DE UITVOERING

1.1. ALGEMEEN

Voor het samenstellen van het jaarplan 2026 zijn de principes van de Result Based Management (RBM)-benadering gehanteerd.

Dit zal leiden tot een betere analyse van de impact van de programma's/projecten die het ministerie implementeert.

Om de voortgang van de beleidsprogramma's te meten zijn de projecten c.q. activiteiten, conform de Result Based Management (RBM) strategie gemonitord in de - rapportagematrix over de tweede helft van 2024 (juli 2024 - december 2024) en de eerste helft van 2025 (januari 2025- juni 2025).

Tevens zullen de nodige acties worden gepresenteerd, die moeten bijdragen aan het reduceren van de uitdagingen.

De resultaten van de beleidsprogramma's zijn gelinkt aan de ontwikkelingsdoelen van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026 en het NOBS. Door de rapportagematrix regelmatig te updaten (op maandbasis) wordt op systematische wijze de monitoring en evaluatie van de voortgang van de projecten bewaakt.

1.2. STAND VAN ZAKEN VAN DE PROJECTEN BINNEN HET MINOWC juli 2024 - juni 2025

Tabel 19 : Aantal en % projecten binnen het MinOWC naar status juli 2024 - juni 2025

Aantal en % MinOWC projecten naar Status juli 2024-juni 2025							
Status	Aantallen					Totaal	Percentage
	ATB	AVO	BO	Cultuur	HWO		
Afgerond	0	2	1	0	0	3	3
In voorbereidende fase/ in de planning	4	6	5	4	0	19	19
Gestart en in de uitvoering	1	30	4	2	14	51	50
Gestagneerd	0	0	0	0	0	0	0
Gestopt	0	0	0	0	0	0	0
Geen informatie	0	15	0	0	14	29	28
Totaal	5	53	10	6	28	102	100

De definities van de status ziet er als volgt uit:

- Afgerond: het project is succesvol afgerond;
- In voorbereidende fase/ in de planning: het project is in voorbereiding vb. planvoorbereiding (vb sessies, ontwikkeling van (aanvullende) documenten etc);
- Gestart en in de uitvoering: het project is in de uitvoering;
- Gestagneerd: er zijn stagnaties en is on hold, maar het is in de planning om het voort te zetten;
- Gestopt: het project is door omstandigheden gestopt;
- Geen informatie: er is geen (nieuwe) informatie over het project ontvangen.

In totaal heeft het MinOWC 102 projecten, waarvan:

- 3 (3%) afgerond;
- 19 (19%) in voorbereidende fase/ in de planning;
- 51 (50%) in de uitvoering;
- 27 (28%) geen informatie.

Analyse op basis van de projecten in bijlage 5a en 5b

Er zullen zeventig (70) projecten blijven staan op de projectenlijst. Dit betreft de projecten in de planning/voorbereidende fase en projecten in uitvoering.

Van de projecten waarover er geen informatie (update) is, zal een groot deel wel in het komend dienstjaar 2026 worden uitgevoerd.

Uit de zevenennegentig (97) zullen in totaal zeventig (70) projecten doorlopen van 2025 naar 2026 (zie tabel, [bijlage 5a](#)). Dit betreft de reguliere en de ontwikkelingsprojecten.

Daarnaast zullen er zevenentwintig (27) projecten bijgevoegd worden op de projectenlijst. (zie [bijlage 5b](#)).

Uitdagingen met betrekking tot de beleidsuitvoering

Bij het samenstellen van het Ministerieel Jaarplan is gebleken dat de implementatie en financiering van projecten vaak gepaard gaan met uitdagingen.

In dit deel zal er schematisch aandacht besteed worden aan de uitdagingen en zullen de oplossingen daaraan gekoppeld worden met als beoogde resultaat dat er in het komend dienstjaar acties worden ondernomen om uitdagingen te minimaliseren (zie tabel 19).

Tabel 20: Overzicht van uitdagingen ten aanzien van 2026

No	Uitdagingen	Termijn van oplossingen	Verantwoordelijke
1	De grootste uitdaging waarmee het MinOWC kampt is de beschikbaarheid van financiën. De aanvraag van de middelen verloopt niet conform de gewenste planning. Dit heeft als gevolg dat programma's en projecten in het daaropvolgende dienstjaar nog worden uitgevoerd. De rapportage, monitoring en evaluatie komen hierdoor in gedrang.		leiding MinOWC
2	De beleidsinitiatieven projectmatig uitvoeren: Het projectmatig werken blijft een uitdaging voor de medewerkers van het MinOWC.		Alle directoraten Ministeriële Plan Unit
3	Koppelen van projecten aan de strategische actiepunten van het MOP en de beleidsdomeinen van het NOBS		MPU
4	Gebrekkige informatievoorziening betreffende de financiële rapportages, van programma's/projecten in de uitvoering, ontbreekt.		Directie MinOWC
5	De interne ministeriële procedures zijn niet (simpel) schriftelijk vastgelegd.		Directoraat ATB/ Financieel Beheer

Legende

Rood = Lange Termijn oplossing (een jaar of langer met de input van externe actoren)

Blauw = Middellange termijn oplossing (direct oplosbaar, maar de randvoorwaarden moeten "in place" zijn)

Groen = korte termijn (direct oplosbaar)

Acties om de uitdagingen te reduceren

Personeel

- Het nastreven van goed bestuur;
- Voorts is het van belang dat op directoraat niveau het besluit wordt genomen om de beschikbare beleids functionarissen tijdig, juist en volledig te informeren over de stand van zaken van de verschillende projecten;
- Omscholing en bijscholing van personeelsleden;
- Het strikt toepassen van de personeels- en comptabiliteitswet en training in de wettelijke regelingen;
- Capaciteitsversterking en vergroting van de uitvoeringscapaciteit op het gebied van projectmanagement: projectplan voorbereiding, uitvoering en monitoring en evaluatie tevens op het gebied van Result Based Management;
- Werving gespecialiseerd kader t.b.v. project management

Equipment/Faciliteiten

- Digitaliseren van werkprocessen en trainingen in naleven van de werkprocessen;
- Het aanschaffen van een softwareprogramma voor het MinOWC om alle projectinformatie digitaal centraal in te voeren en op te slaan;
- Verbetering van de fysieke werkomstandigheden, met name kantoorruimten;
- Internet toegang zowel voor kantoorpersoneel als de scholen op alle niveaus.

Financieel en Administratief

- Het uitbrengen van (financiële en administratieve) jaarverslagen door elk directoraat;
- Duidelijke en simpele procedures en werkinstructies schriftelijk vastleggen en continu distribueren;
- Onderzoek naar Partnerschappen zodat de programma's op de begroting waarvoor er geen middelen beschikbaar zijn desondanks uitgevoerd kunnen worden middels Public Private Partnership (PPP);
- Onderzoek naar beschikbare fondsen zowel nationaal als internationaal ter financiering van de projecten;
- Alle projectvoorstellen voor het dienstjaar 2026 dienen in het laatste kwartaal van 2025 finaal te zijn, zodat in januari 2026 reeds middelen aangevraagd kunnen worden; Het over een langer termijn (tijdig) voorbereiden van projectvoorstellen en tijdig inzetten van de procedures om aan financiële middelen (donor en begrotingsmiddelen) te komen, leidt tot een succesvolle aanvang en implementatie van beleidsprogramma's;

Vermeldenswaard is dat er Directoraten zijn die voornoemde uitdagingen reeds opgepakt hebben zoals: *het werven van specialistisch kader, digitalisering van werkprocessen, capaciteitsversterking van de functionarissen en het aangaan van partnerschappen voor projectfinanciering.*

REFERENTIEOVERZICHT

- SDGs.be. (z.d.). *Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen: Onze wereld transformeren, Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling.*
- Bodjie, E. (2024, 9 oktober). *Brokopondo krijgt VOS-scholengemeenschap.* *De Ware Tijd Online.* Geraadpleegd op (18 juni 2024) van <https://dwtonline.com/brokopondo-krijgt-vos-scholengemeenschap/>
- Overheid van de Republiek Suriname. (2025, 14 mei). *Praktijkcentrum en Internaat Atjoni officieel opgeleverd.* Geraadpleegd op 18 juni 2025, van <https://gov.sr/praktijkcentrum-en-internaat-atjoni-officieel-opgeleverd/>
- PURP – Paramaribo Urban Rehabilitation Program. (2024, 3 november). *Home.* Geraadpleegd op 18 juni 2025, van <https://purp.sr/en/home-2/>
- De Ware Tijd Online. (2025, 27 mei). *Purp levert gerenoveerd gebouw Cultuurstudie op.* Geraadpleegd op [datum], van <https://dwtonline.com/purp-levert-gerenoveerd-gebouw-cultuurstudies-op/>
- Werkgroep Proces Coördinatie Onderwijsvernieuwing Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. (2024). *Van Silhouet naar Stralend Gelaat.*

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: PROJECTEN VAN HET DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF TECHNISCH BEHEER

**Tabel 21: Overzicht van de projecten van het directoraat Administratief Technisch beheer
periode juli 2024 – juni 2025**

Nr.	Naam (ontwikkelings-) Project	Begrotings- code	Financiering	Strategische actiepunt	Status
1	Bouw VOS school te Brokopondo		Rosebel Community Funding.		Gestart en in de uitvoering
2	Fysieke upgradering en verbetering van schoolgebouwen en faciliteiten: 1. <i>Bouw van 34 noodlokale op scholen in de rand districten</i>		Min.Fin		Gestart en in de uitvoering
3	Fysieke upgradering schoolgebouwen en faciliteiten: 2. <i>De bouw van een nieuwe school te Loka Loka en Godo Holo. (De school zal bestaan uit 8 leslokale, 1 kantooruimte annex opslagruimte en 2 toiletgroepen)</i>		Min.Fin		Gestart en in de uitvoering
4	Fysieke upgradering schoolgebouwen en faciliteiten: 3. <i>Rehabilitatie werkzaamheden op 11 scholen in de districten Brokopondo, Marowijne, Commewijne, Saramacca, Coronie en Nickerie</i>		Min.Fin		Gestart en in de uitvoering
5	Fysieke upgradering schoolgebouwen en faciliteiten: 4. <i>Rehabilitatie werkzaamheden aan schoolgebouwen en lerarenwoningen op de 46 onderwater gelopen scholen in Regio Oost-Sipaliwini, Regio Zuid-Sipaliwini, Regio Boven-Suriname, Regio Matawai gebied, Regio Para, Regio Brokopondo (schooljaar 2021-2022)</i>		Min.Fin		Gestart en in de uitvoering
6	Project Digitalisering MinOWC Administratie				In de planning/ voorbereidende fase

BIJLAGE 2:**PROJECTEN VAN HET DIRECTORAAT
ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS****Tabel 22a: Overzicht van de projecten van het directoraat Algemeen Vormend/
Onderdirectoraat Ontwikkelingsdienst Onderwijs periode juli 2024 – juni 2025**

Nr.	Naam (ontwikkelings-) Project	Begrotings- code	Financi ering	Strategisch e actiepun t	Status
1	Herintroductie van het Diagnostisch team MinOWC	80723 Vernieuwing Onderwijsstelsel en Verbetering van het Onderwijs			Gestart en in de uitvoering
2	Het opstarten van PI klasjes in het binnenland (Het verhogen van de onderwijs kansen voor kinderen met een speciale hulpvraag)	80743 Speciaal Onderwijs			Geen informatie
3	Het opstarten van de Bigisma Skoro, Volwasseneneducatie	12705 Volwassen Educatie			In de planning/ voorbereidende fase
4	Early Childhood Development Awareness Campaign	80723			Gestart en in de uitvoering
5	Verwerking , analyse en rapportage van onderwijs-en cultuur statistieken	80723			In de planning/ voorbereidende fase
6	Empowering Education: Streven naar bewustzijn van Kwaliteitsonderwijs (SDG 4) binnen het MinOWC	80723			In de planning/ voorbereidende fase
7	Het ontwikkelen van additioneel materiaal voor competentiegericht leren voor de leerjaren één (1) tot en met acht (8)				Geen informatie
8	Het finaliseren van geschiedenis lesmateriaal voor klas 4, leerjaar 6	80723			Geen informatie
9	Implementatieplan Basic Life Skills Programma in het regulier onderwijs op VOJ in het binnenland van Suriname	80720 Uitvoering activiteiten Basic Life Skills		A6.25.4.	In de planning/ voorbereidende fase
10	Awareness seksualiteit en seksuele gezondheid en rechten onder jongeren 12 jaar en ouder (BLS)	80720			In de planning/ voorbereidende fase
Bijkomende projecten in 2025 en 2026: reeds in de uitvoerende fase in 2025					
11	Het opzetten en implementeren van een nieuw Education Management Information System (EMIS)				Gestart en in de uitvoering
12	Early Childhood Development (ECD) Focal Point Platform				Gestart en in de uitvoering
13	Training Animatiefilmpjes/ instructievideo's				Afgerond

**Tabel 22b: Overzicht van de projecten van het directoraat Algemeen Vormend/
Onderdirectoraat Algemeen Vormend Onderwijs periode juli 2024 – juni 2025**

Nr	Naam (ontwikkelings-) Project	Begroting Code	Financiering	Strategische actiepunt	Status
14	Het digitaliseren van de administratie op BVOJ				Geen informatie/ Geen updates ontvangen t.a.v. het project
15	Leermiddelen ontwikkeling voor VSO-B praktijkonderwijs	80743 Speciaal Onderwijs			Geen informatie/ Geen updates ontvangen t.a.v. het project

**Tabel 22c: Overzicht van de projecten van het directoraat Algemeen Vormend/
Onderdirectoraat Binnenland periode juli 2024 – juni 2025**

nr.	Naam (ontwikkelings-) Project	Begroting Code	Financiering	Strategische actiepunt	Status
16	Instelling en Inrichting Onderdirectoraat Binnenland	12704 Onderwijs Binnenland			Gestart en in de uitvoering
17	Decentralisatie en deconcentratie: Nucleus Centra (NC) in Marowijne, Brokopondo Atjoni, Apoera en Stoelmanseiland	12704 Onderwijs Binnenland		A6.25.1.	Gestart en in de uitvoering
18	Professionalisering leerkrachten: Capaciteitsversterking en verdere professionalisering van onderwijsgeevenden/ leerkrachten in het binnenland middels afstandsonderwijs	12704 Onderwijs Binnenland		A6.25.9.	Geen informatie

Tabel 22d: Overzicht van de projecten van het directoraat Algemeen Vormend/ periode juli 2024 – juni 2025

Nr	Naam (ontwikkelings-) Project	Begrotingscode	Financiering	Strategische actiepunt	Status
19	School Voedingsproject op de GLO en VOJ scholen	80719 Schoolvoeding			Geen informatie
20	Opzetten van een Science Park: Opzetten van Science labs	80722 Science Park		A6.25.5. A6.25.1. A6.25.9.	Gestart en in de uitvoering
21	Bevorderen leesonderwijs "Anansi de spin"				Gestart en in de uitvoering
22	Kunstkwartet Suriname				Gestart en in de uitvoering
23	Project: LEES-KRACHT (Ljr 2 & 3)				Gestart en in de uitvoering
24	Transformatie inspectie (werving en selectie)				Gestart en in de uitvoering
25	Voortzetting Basisschool Begeleiders (BB-ers) leerjaar 3 t/m 8				Gestart en in de uitvoering
26	Herkansing scholen (leerjaar 3-8)				Gestart en in de uitvoering
27	Extra aandacht scholen (leerjaar 3-8)				Gestart en in de uitvoering
Bijkomende projecten in 2025 en 2026: reeds in de uitvoerende fase in 2025					
28	"Transformatie onderwijsproces Pedagogische Instituten (PI) (curricula, opleiden van vakleerkrachten, stageproces)"				Gestart en in de uitvoering
29	Evaluatie en aanpassen curriculum De Nieuwe Leerkracht (DNL) en Hoofdakte			A6.27.7	In de planning/ voorbereidende fase
30	Intervisie Schoolleiders (SL), Leerkrachten (Lkr) en stakeholders				Geen informatie
31	Digitalisering van het Onderwijsproces				Geen informatie
32	Digitale Pedagogiek				Geen informatie
33	Implementatie Curriculum Raamwerk Surinaams basisonderwijs				Gestart en in de uitvoering
34	Nieuwe leermiddelen leerjaar 3-8				Geen informatie
35	Nieuwe rapportboekjes voor openbare scholen				Geen informatie
36	Beroeporiëntatie leerjaar 9 en leerjaar 10				Geen informatie
37	Curriculum ontwikkeling leerjaar 1 – 12: Evaluatie en ontwikkelen curriculum Pedagogische Instituten (PI) & Speciaal Onderwijs				Geen informatie

Vervolg tabel 22d

38	Professionele leergemeenschap (PLG) op de scholen				Gestart en in de uitvoering
39	De indeling van het basisonderwijs in de onderbouw (leerjaren 1, 2, 3 en 4), een middenbouw (leerjaren 5, 6, 7 en 8) en de bovenbouw (leerjaren 9 en 10)				Gestart en in de uitvoering
40	Geconditioneerd overgaan leerjaar 1 - 12				Gestart en in de uitvoering
41	Herziening Voortgangsrapporten leerjaar 1 t/m 8 (Regulier en Speciaal Onderwijs)				Geen informatie
42	Overgangsnormen leerjaar 3 – 12				Gestart en in de uitvoering
43	Assessment leerjaar 10				Gestart en in de uitvoering
44	Toetsing van eenduidige leeruitkomsten vanuit het ontwikkelingsgerichte curriculum. (silhouet, blz 67)				Gestart en in de uitvoering
45	Peilingstoetsen (2 momenten) voor leerjaar 3 t/m 8 in de maand maart en voor leerjaar 2,4,6 en 8 in de maand juli.(silhouet, blz 67)				Gestart en in de uitvoering

Tabel 22e: Overzicht van de projecten van het directoraat Algemeen Vormend in samenwerking met CENASU periode juli 2024 – juni 2025

Nr	Naam (ontwikkelings-) Project	Begrotingscode	Financiering	Strategische actiepunten	Status
46	Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO) professionaliseringstraject	80726 CENASU	-	A6.25.4. A6.25.5.	Gestart en in de uitvoering
47	Verkeerseducatie	80726			Afgerond
48	Schoolmanagement (professionalisering schoolleiders)	80726			Gestart en in de uitvoering
49	School Safety course\USAID				Gestart en in de uitvoering
50	Training Grooming (Wetgeving en Kinderpornoografie)				Gestart en in de uitvoering
51	Sistems en ST(R)EAM trainingen				Gestart en in de uitvoering
52	Traject zorgcoördinatie (ZOCO) professionalisering GLO, VO	80726			Gestart en in de uitvoering

Tabel 22f: Overzicht van de projecten van het directoraat Algemeen Vormend, gecoördineerd door de Program Management Unit periode juli 2024 – juni 2025

Nr.	Naam (ontwikkelings-) Project	Begroting Code	Financiering	Strategische actiepunten	Status
53	Consolidating Access to Inclusive Quality Education (SU-L1059): <i>1.1 Improved Quality of Lower Secondary and Early Childhood Education (Lower secondary education, Teacher Training, Assessment)</i>	82803		A.6.25.9	Gestart en in de uitvoering
	Consolidating Access to Inclusive Quality Education (SU-L1059): <i>1.2 Increased opportunities for education for students from rural communities, people with disabilities and Indigenous and Maroon students/reduced gaps (Multilingualism, ECD, Inclusive/Special Education)</i>			A.6.25.9	Gestart en in de uitvoering
	Consolidating Access to Inclusive Quality Education (SU-L1059): <i>2. Access to adequate school infrastructure (new infrastructure policy education system, New construction 2 public schools Wanica, Renovation 10 public schools in priority districts.)</i>			A.6.25.9	Gestart en in de uitvoering
	Consolidating Access to Inclusive Quality Education (SU-L1059): <i>3. Management and Monitoring of the education sector (EMIS, Social Marketing)</i>			A.6.25.9	Gestart en in de uitvoering

Tabel 23: Overzicht van de projecten van het directoraat Hoger Onderwijs periode juli 2024 – juni 2025

Nr.	Naam (ontwikkelings-) Project	Begrotingscode	Financiering	Strategische actiepunten	Status
1	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Wet op het onderwijstoezicht.			A6.25.8	Gestart en in de uitvoering
2	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Leerplichtwet			A6.25.8	Gestart en in de uitvoering
3	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Wet Basisonderwijs			A6.25.8	Gestart en in de uitvoering
4	Concept Wet Hoger Onderwijs			A6.25.8	Gestart en in de uitvoering
5	Fonds Studie Tegemoetkoming voor AVO, BO en HO studenten				Gestart en in de uitvoering
6	Vorbereiding aanpassing van bestaande wet, Wet SNTA			A6.25.8	Gestart en in de uitvoering
7	Vorbereiding aanpassing van bestaande wet, Wet NOVA			A6.25.2	Gestart en in de uitvoering
8	Renovatie ADEKUS faciliteiten		PBL1/ IDB (donatie)		Gestart en in de uitvoering
9	Werving en Selectie van Raden van Toezicht van de Publieke HO instellingen IOL				Gestart en in de uitvoering
10	Werving en Selectie van Raden van Toezicht van de Publieke HO instellingen AHKCO				Gestart en in de uitvoering
11	Werving en Selectie van Raden van Toezicht van de Publieke HO instellingen PTC				Gestart en in de uitvoering
12	Institutionalisering van het directoraat Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs				Gestart en in de uitvoering

Tabel 24: Overzicht van de projecten van het directoraat Cultuur periode juli 2024 – juni 2025

N r.	Naam (ontwikkelings-) Project	Begrotings-code	Financiering	Strategische actiepunten	Status
1	Reguliere Specifieke Culturele activiteiten	73001 Reguliere Specifieke Culturele activiteiten			In de planning/ voorbereidende fase
2	Ontwikkelen van een digitale platform voor materieel en immaterieel erfgoed	73001 Reguliere Specifieke Culturele activiteiten	-	-	In de planning/ voorbereidende fase
3	Het ontwikkelen van een erfgoedwet.	73006 Cultuur erfgoedzorg	-	-	In de planning/ voorbereidende fase
4	Paramaribo Urban Rehabilitation Program (PURP)*	73005	-	-	Gestart en in de uitvoering
5	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	73004 Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed			Gestagneerd/on hold
6	Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	73003 Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid			Gestart en in de uitvoering

**BIJLAGE 5A: PROJECTEN DIE WORDEN UITGEVOERD IN 2025 EN
VOORTGEZET WORDEN IN 2026**

Tabel 25: De projecten van MinOWC die uitgevoerd worden in 2025 en voortgezet worden in 2026

nr	Project naam	Trekkers	Begroting code	Link strat. actiepunt MOP 2022-2026	Link met SDG
Directoraat ATB					
1	Bouw VOS school te Brokopondo	Onderdirectoraat TD i.s.m. Rosebel Community Funding; Onderdirectoraat Binnenland			4.a
2	Fysieke upgrading en verbetering van schoolgebouwen en faciliteiten	ATB i.s.m. MinFIN			4.a
3	Project Digitalisering MinOWC Administratie	Directoraat ATB			9.c
4	Bouwen van 14 noodlokalen op 8 scholen	Staatsolie			4.a
5	Rehabilitatie werkzaamheden O.S.Livorno	Staatsolie			4.a
6	Bouwen van 24 noodlokalen op 5 scholen	CDB			4.a
7	Rehabiliteren van 2 scholen en 1 nieuwbouw school	Panaka fonds			4.a
8	Rehabiliteren werkzaamheden van 1 school in Saramacca	Staatsolie			4.a
Directoraat BO					
1	Het ontwikkelen van kwalificatiedossiers voor het LBO	Directoraat BO	12703	4.6.25.4	4.c
2	Aan de hand van de kwalificatiedossiers ontwikkelen van twee (2) curricula	Directoraat BO	12703	4.6.25.5	4.7
3	Het verbeteren van het imago van het beroepsonderwijs	Directoraat BO	12703	4.6.25.6	4.1
4	Het ontwikkelen en implementeren van kwaliteitsmanagement en welzijnsplan	Directoraat BO	12703		4.3; 4.4
5	Professionalisering van leerkrachten	Directoraat BO	84304		

Vervolg Tabel 25

6	Digitalisering	Directoraat BO en Basic Needs Trust Fund Suriname (BNTF)			
	Projecten i.s.m.PCU				
7	Secondary and Technical Education Support” (STES)	Directoraat BO i.s.m. PCU	12703		4.3; 4.a
8	Enhancement of the Technical and Vocational Education and Training (ETVET)	Directoraat BO i.s.m. PCU			4.3; 4.a
	Directoraat Cultuur				
1	Reguliere specifieke culturele activiteiten	Directoraat Cultuur	73001		4,7
2	Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	Directoraat Cultuur	73003		4,7
3	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	Directoraat Cultuur	73004		4,7
4	Revitalisering van de historische binnenstad (Paramaribo Urban Rehabilitation Program (PURP))	Directoraat Cultuur i.s.m. PIU	73005		4.7; 4.a
5	Cultuur erfgoedzorg	Directoraat Cultuur	73006		4.7
6	Kunst, Cultuur en erfgoededucatie	Directoraat Cultuur			4.7

Vervolg Tabel 25

Directoraat AVO						
1	Leermiddelen Ontwikkeling VSO-B praktijkonderwijs	BSO	80743	A6.25.4.		4.5
2	Instelling en Inrichting Onderdirectoraat Binnenland	OD Onderwijs Binnenland	12704			4.a
3	Decentralisatie en deconcentratie: Nucleus Centra (NC) in Marowijne, Brokopondo Afjoni, Apoera en Stoelmanseiland	OD Onderwijs Binnenland	12704	A6.25.1.		4.a
4	Professionalisering leerkrachten: Capaciteitsversterking en verdere professionalisering van onderwijsgeveenden/ leerkrachten in het binnenland middels afstandsonderwijs	OD Onderwijs Binnenland	12704	A6.25.9.		4.c
5	Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO) professionaliseringstraject	Directoraat AVO i.s.m. CENASU	80726	A6.25.4. A6.25.5.		SDG 4
6	Schoolmanagement (professionalisering schoolleiders)	CENASU	80726			SDG 4
7	School Safety course\USAID	CENASU				
8	Training Grooming (Wetgeving en Kinderpornografie)	CENASU				SDG 4
9	Sistems en ST(R)EAM trainingen	CENASU				SDG 4
10	Traject zorgcoördinatie (ZOCO) professionalisering GLO, VO	CENASU	80726			4.c
11	Implementatie Basic Life Skills Education programma in het regulier onderwijs op VOJ in het binnenland van Suriname	BLSE	80720	A6.25.4.		4.7

Vervolg Tabel 25

12	Awareness seksualiteit en seksuele gezondheid en rechten onder jongeren 12 jaar en ouder	BLSE	80720			SDG 3
13	Het opstarten van PI klasjes in het binnenland	PI	80743		A6.25.1.	4.5
14	Herintroductie van het Diagnostisch team MinOWC	Begeleiding	80723			8.5; 4.5
15	Het opstarten van de Bigisma Skoro	AVE	12705			4.6
16	Early Childhood Development Awareness Campaign	ECD	80723			4.2
17	Verwerking , analyse en rapportage van onderwijs- en cultuur statistieken	OP	80723		A6.25.7.	1.2; SDG 4; SDG 5; SDG 6; SDG 8; 11.4; 11.7
18	Empowering Education: Streven naar bewustzijn van Kwaliteitsonderwijs (SDG 4) binnen het MinOWC	OP	80723			SDG 4
19	Het finaliseren van geschiedenis lesmateriaal voor klas 4, leerjaar 6	CO	80723			4.1
20	School Voedingsproject op de GLO en VOJ scholen	OD Bureau Internationale Betrekkingen (BIB)	80719			2.1
21	Opzetten van een Science Park: Opzetten van Science labs	Directeur AVO	80722		A6.25.5. A6.25.1. A6.25.9.	4.a
22	Bevorderen leesonderwijs "Anansi de spin"	Directoraat AVO				4.7
23	Kunstkwartet Suriname	Directoraat AVO				4.7

Vervolg Tabel 25

24	Project: LEES-KRACHT (Ljr 2 & 3)	Directoraat AVO			SDG 4
25	Transformatie inspectie (werving en selectie)	Directoraat AVO			
26	Voortzetting Basisschool Begeleiders (BB-ers) leerjaar 3 t/m 8	Directoraat AVO			SDG 4
27	Consolidating Access to Inclusive Quality Education (SU-L1059)	MinOWC i.s.m. PMU		A.6.25.9.	SDG 4
28	Herkansing scholen (leerjaar 3-8)	Directoraat AVO			SDG 4
29	Extra aandacht scholen (leerjaar 3-8)	Directoraat AVO			SDG 4
30	Evaluatie en aanpassing curriculum De Nieuwe Leerkracht (DNL) en Hoofdakte	Directoraat AVO			
31	Transformatie onderwijsproces Pedagogische Instituten (PI) (curricula, opleiden van vakleerkrachten, stageproces)	Directoraat AVO			
32	Het ontwikkelen van additioneel materiaal voor competentiegericht leren voor de leerjaren één (1) tot en met acht (8)	Curriculum Ontwikkeling (CO)			
33	Digitalisering van het Onderwijsproces	Directoraat AVO			
34	Digitale Pedagogiek	Directoraat AVO			
35	Nieuwe leermiddelen leerjaar 3-8	Directoraat AVO			

Vervolg Tabel 25

36	Beroeporiëntatie leerjaar 9 en leerjaar 10	Directoraat AVO			
37	Curriculum ontwikkeling leerjaar 1 – 12: Evaluatie en ontwikkelen curriculum Pedagogische Instituten (PI) & Speciaal Onderwijs	Directoraat AVO			
38	Herziening Voortgangsrapporten leerjaar 1 t/m 8 (Regulier en Speciaal Onderwijs)	Directoraat AVO			
Directoraat HO					
1	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Wet op het onderwijstoezicht.	Directoraat HO		A6.25.8	
2	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Leerplichtwet	Directoraat HO		A6.25.8	
3	Het ontwikkelen van het wetgevingsproduct, Wet Basisonderwijs	Directoraat HO		A6.25.8	
4	Concept Wet Hoger Onderwijs	Directoraat HO		A6.25.8	
5	Het wijzigen van wet SNTA	Werkgroep Juridische coördinatie ism directoraat HO en B/JZ			
6	Het ontwikkelen van een wetgevingsproduct nationaal kwalificatieraamwerk, primaire, secundair en tertiare niveau.	Werkgroep Juridische coördinatie ism directoraat HO en B/JZ			
7	Fonds Studie Tegemoetkoming voor AVO, BO en HO studenten	Directoraat HO			4.c / 4.3

Vervolg Tabel 25

8	Voorbereiding aanpassing van bestaande wet, Wet SNTA	Directoraat HO		A6.25.8	
9	Voorbereiding aanpassing van bestaande wet, Wet NOVA	Directoraat HO		A6.25.2	
10	Renovatie ADEK US faciliteiten	Directoraat HO, ADEK			4.a
11	Werving en Selectie van Raden van Toezicht van de Publieke HO instellingen IOL	Directoraat HO			
12	Werving en Selectie van Raden van Toezicht van de Publieke HO instellingen AHKCO	Directoraat HO			
13	Werving en Selectie van Raden van Toezicht van de Publieke HO instellingen PTC	Directoraat HO			
14	Institutionalisering van het directoraat Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs	Directoraat HO			
*Wijzigingen voorbehouden					

**BIJLAGE 5B: PROJECTEN DIE WORDEN TOEGEVOEGD AAN DE LOPENDE
PROJECTEN OVER DE PERIODE 2025 - 2026**

Tabel 26: Bijkomende projecten voor 2025 en 2026

Directoraat ATB	Trekkers	Begroting code	Link strat-actiepunt MOP 2022-2026	Link met SDG
1	ATB/TD	20102		4.a
2	ATB/TD/BO/AVO	20104		4.a
Directoraat BO				
1	Directoraat BO			
Directoraat AVO				
1	Onderzoek en Planning, CAIQES		A6.27.7	SDG 4
2	ECD ism Sozavo, JusPol, VG			SDG 4
3	Directoraat AVO			
4	Directoraat AVO			
5	Directoraat AVO			
	Het opzetten en implementeren van een nieuw Education Management Information System (EMIS)			
	Early Childhood Development (ECD) Focal Point Platform			
	Implementatie Curriculum Raamwerk Surinaams basisonderwijs			
	Professionele leergemeenschap (PLG) op de scholen			
	De indeling van het basisonderwijs in de onderbouw (leerjaar 1, 2, 3 en 4), een middenbouw (leerjaar 5, 6, 7 en 8) en de bovenbouw (leerjaar 9 en 10)			

Vervolg Tabel 26

6	Geconditioneerd overgaan leerjaar 1 - 12	Directoraat AVO			
7	Overgangsnormen leerjaar 3 – 12	Directoraat AVO			
8	Assessment leerjaar 10	Directoraat AVO			
9	Toetsing van eenduidige leertuitkomsten vanuit het ontwikkelingsgerichte curriculum	Directoraat AVO			
10	Peilingstoetsen (2 momenten) voor leerjaar 3 t/m 8	Directoraat AVO			
Directoraat HO					
1	Hogescholen bieden praktijkgerichte opleidingen aan op bachelorniveau. (silhouet, blz 65)	Directoraat HO		A.6.25.5	4.3
2	Studenten leren de theorie direct toe te passen in de praktijk en doen veel praktijkervaring op. (silhouet, blz 65)	Directoraat HO		A.6.25.5	4.3
3	Universiteiten bieden zowel bachelor- als masteropleidingen aan en richten zich meer op wetenschappelijk onderzoek en academische verdieping. (silhouet, blz 65)	Directoraat HO		A.6.25.6	4.3
4	Studenten leren zelfstandig onderzoek te doen en kritisch te denken. (silhouet, blz 65)	Directoraat HO		A.6.25.5	4.3

Vervolg Tabel 26

5	Het wijzigen van wet SNTA	Werkgroep Juridische coördinatie ism directoraat HO en BJZ			
6	Het ontwikkelen van een wetgevingsproduct nationaal kwalificatieraamwerk, primaire, secundair en tertiaire niveau.	Werkgroep Juridische coördinatie ism directoraat HO en BJZ			
7	Evaluatie en aanpassing van het Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL)	Directoraat HO			
8	Evaluatie en aanpassen van Lerarenopleiding voor het Beroepsopleidings (LOBO)	Directoraat HO			
9	Uitbreiding van Kunst en Cultuuronderwijs bij Conservatorium Suriname	Directoraat HO, CS			4.7
10	Cultuuronderwijs op HBO- niveau bij AHKCO:	Directoraat HO en AHKCO			4.7
11	Uitbreiding Kunstonderwijs bij AHKCO	Directoraat HO en AHKCO			4.7
12	Formalisering van Partnerschappen	Directoraat HO			4.c
13	Beleidsontwikkeling voor Samenwerking	Directoraat HO			4.c
14	Capaciteitsopbouw	Directoraat HO			4.c

*Wijzigingen voorbehouden

Ben je ready voor de middelbare school?

In deze brochure is er informatie over de verschillende schooltypen op middelbaar niveau: de toelatingseisen, duur van de opleiding, pakketten/richtingen/profielen.

1. Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (VWO)

Duur: 3 jaren

Toelatingseisen:

- Geslaagd toelatingsexamen VWO (VHNP)
- Op de dagschool, niet ouder dan 20 jaar bij inschrijving leerjaar 1

AFKOMSTIG VAN	BESCHIKBAAR PAKKET
AVO profiel A, B, C en LBO C DS	P
AVO profiel A, B, C en LBO C DS	Q1
AVO profiel A, B en LBO C DS	Q2
AVO profiel B en LBO C TS	S

VAKKEN LEERJAAR 1			
P	Q1	Q2	S
Nederlands Engels			
Spaans Geschiedenis & Cultuur van Spaans Amerika	Spaans	Geschiedenis & Cultuur van Spaans Amerika	
Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
Economie I	Economie I	Economie I	Economie (algemeen)
	Economie II	Economie II	
Wiskunde Q	Wiskunde Q	Wiskunde Q	Wiskunde 1
			Wiskunde 2
Natuurkunde (algemeen)	Natuurkunde (algemeen)	Natuurkunde (algemeen)	Natuurkunde
			Scheikunde
VAKKEN ONDER DE STREEP			
Maatschappijleer Gezondheidsleer Tekenen/Muziek Lichamelijke opvoeding			

Vanaf leerjaar 2 naast Nederlands en Engels vijf (5) vakken kiezen

2. 3-jarige Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs (3-jarige HAVO)

Duur: 3 jaren

Toelatingseisen:

- Geslaagd mulo-eind, geen toelatingsexamen (VHNP) gehaald.
- Vak Nederlands een zes (6)
- Niet ouder dan 17 jaar bij inschrijving leerjaar 1 (tot 31 december 17 jaar oud)

AFKOMSTIG VAN AVO PROFIEL A OF C	AFKOMSTIG VAN AVO PROFIEL B	BASISJAAR TALENPROFIEL AFKOMSTIG VAN AVO PROFIEL A, B, C en voldoende voor alle talen
Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels
Spaans	Wiskunde R	Spaans
Wiskunde P	Natuurkunde	Rekenen Statistiek
Economisch Rekenen	Scheikunde	
Wereldoriëntatie	Wereldoriëntatie	Taaloriëntatie: Portugees en Frans
Maatschappijleer	Maatschappijleer	Maatschappijleer
Beeldende vorming/Kunst en Cultuur	Beeldende vorming/Kunst en Cultuur	Beeldende vorming/Kunst en Cultuur
Muzikale vorming	Muzikale vorming	
Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding	
Studieloopbaanbegeleiding	Studieloopbaanbegeleiding	Studieloopbaanbegeleiding

Vanaf het 2e leerjaar keus uit de profielen:

- Kunst, cultuur en maatschappij
- Economie en maatschappij
- Onderwijs en maatschappij
- Wetenschap en techniek
- Natuur en gezondheid

3. Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs (HAVO)

Duur: 2 jaren

Toelatingseisen:

- Geslaagd toelatingsexamen HAVO (VHNP)
- Op de dagschool, niet ouder dan 20 jaar bij inschrijving leerjaar 1

AFKOMSTIG VAN	BESCHIKBAAR PAKKET
AVO profiel A, B, C en LBO C DS	P1
AVO profiel A, B en LBO C DS	P2
AVO profiel B en LBO C TS	R

VAKKEN EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR					
P1-A	P1-B	P2-A	P2-B	P1/R	P2/R
Nederlands Engels					
Spaans	Spaans		Spaans		
Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
Economie I	Economie I	Economie I	Economie I	Economie I	Economie I
Economie II	Economie II	Economie II	Economie II	Economie II	Economie II
Wiskunde P	Wiskunde P	Wiskunde P	Wiskunde P	Wiskunde R	Wiskunde R
Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde	Scheikunde	Natuurkunde	Natuurkunde
				Natuurkunde	Natuurkunde
Biologie	Biologie	Biologie	Biologie	Biologie	Biologie

Vanaf leerjaar 1 naast Nederlands en Engels vier (4) vakken kiezen

4. Pedagogisch Instituut (PI)

Duur: 4 jaren

Toelatingseisen:

- Minimaal geslaagd mulo-eind of lbo C
- Op de dagschool, niet ouder dan 25 jaar bij inschrijving leerjaar 1

Specialisaties:

- Leerkracht onderbouw basisschool
- Leerkracht bovenbouw basisschool

Schakelinstituut Middelbaar Onderwijs (SMO)

Duur: 1 jaar

Toelatingseisen:

- 2 x afgewezen mulo eind of lbo C.
- Lbo B-diploma

Vakken:

- Nederlands
- Engels
- Spaans
- Boekhouden
- Handelsrekenen
- Algemene Economie
- Wiskunde
- Natuurkunde
- Elementaire en sociale vaardigheden
- Lichamelijke opvoeding
- Wereldoriëntatie
- ICT

Ben je ready voor de middelbare school?

In dit document is er informatie over de verschillende schooltypen op middelbaar niveau: de toelatingseisen, duur van de opleiding, pakketten/richtingen/profielen.

5. Instituut voor Middelbaar Economisch en Administratief Onderwijs (IMEAO)

Duur: 4 jaren

Toelatingseisen:

- Lbo C diploma Dienstverlenende Sector
- Minimaal Gestaagd mulo-eind
- Op de dagschool, niet ouder dan 25 jaar bij inschrijving leerjaar 1

Richtingen:

- Secretarieel
- Statistiek
- Economie
- Toerisme
- Marketing

6. NatuurTechnisch Instituut (NATIN)

Duur: 4 jaren

Toelatingseisen:

- Lbo C diploma Technische Sector
- Mulo B + geslaagd toelating NATIN,
- Niet ouder dan 20 jaar bij inschrijving leerjaar 1

Richtingen:

- Agrotechniek: dierlijke productie
- Agrotechniek: plantaardige productie
- Apothekers Assistent
- Audiovisuele Productie
- Bosbeheer, Natuurbeheer en Ecotoerisme (BNE)
- Chemisch analisten
- Elektrotechniek – Energieoverdracht
- Elektrotechniek – Informatietechniek
- Hydro/Meteo
- Informatie- & Communicatie Technologie (ICT)
- Infrastructuur: Bouwkunde
- Infrastructuur: Weg en Waterbouwkunde
- Landmeetkunde
- Medisch analisten
- Mijnbouw
- Procestechniek
- Werktuigbouwkunde

7. Vocational College Suriname (VCS)

Duur: 4 jaren

Toelatingseisen:

- Lbo B of C diploma Dienstverlenende Sector
- Lbo B of C diploma Technische Sector indien affiniteit is aangetoond
- Mulo A, B of C diploma.

Richtingen:

- Hotel, Restaurant en Café (HORECA)
- Mode, Creatie en Commerce (MCC)
- Facilitaire Dienstverlening (FD)
- Uiterlijke verzorging (UV)
- Zorg en Welzijn (ZW)

8. Avond Middelbare Technische Opleidingen (AMTO)

Duur: 4 jaren

Toelatingseisen:

- Lbo B of C diploma Technische Sector
- Mulo B diploma
- Niet jonger dan 17 jaar bij inschrijving leerjaar 1

Richtingen:

- Bouwkunde
- Werktuigbouwkunde
- Elektrotechniek
- Weg-en waterbouwkunde
- Petroleumtechniek

2-jarige opleidingen:

- Electronica
- Bouwkundig tekenen
- Koeltechniek

Directoraat Beroepsonderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur 2025

Ben je ready voor het voortgezet onderwijs?

In deze brochure is informatie over de verschillende mogelijkheden binnen het voortgezet onderwijs: de toelatingseisen, duur van de opleiding, richtingen/profielen.

1. Algemeen vormend onderwijs

Duur: 2 jaren

Toelatingseisen:

- Geslaagd vanuit leerjaar 10
- Op de dagschool, niet ouder dan 18 jaar bij inschrijving leerjaar 11

VAKKEN LEERJAAR 11 ALGEMEENVORMEND ONDERWIJS		
AVO PROFIEL A	AVO PROFIEL B	AVO PROFIEL C
Nederlands	Nederlands	Nederlands
Engels	Engels	Engels
Spaans	Spaans	Spaans
Wiskunde	Wiskunde	Wiskunde
Handelswetenschappen (Bedrijfsrekenen, Boekhouden en Handelskennis)	Natuurkunde	Handelswetenschappen (Bedrijfsrekenen)
Aardrijkskunde	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Geschiedenis	Geschiedenis	Geschiedenis
Biologie	Biologie	Biologie
Culturele vorming/Maatschappijleer	Culturele vorming/Maatschappijleer	Culturele vorming/Maatschappijleer
Beeldende vorming: Tekenen/Muziek	Beeldende vorming: Tekenen/Muziek	Beeldende vorming: Tekenen/Muziek
Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding
Basic Life Skills	Basic Life Skills	Basic Life Skills
Studieloopbaanbegeleiding	Studieloopbaanbegeleiding	Studieloopbaanbegeleiding

2. Beroepsonderwijs (VBO)*

Duur: 2 jaren

Toelatingseisen:

- Geslaagd vanuit leerjaar 10
- Op de dagschool, niet ouder dan 18 jaar bij inschrijving leerjaar 11
- Op de avondschoon, niet jonger dan 17 jaar bij inschrijving leerjaar 11

VAKKEN LEERJAAR 11 BEROEPSONDERWIJS	
DIENSTVERLENENDE SECTOR (DS)	TECHNISCHE SECTOR (TS)
Nederlands	Nederlands
Engels	Engels
Spaans	
Wiskunde	Wiskunde
Handelswetenschappen (Bedrijfsrekenen, Boekhouden)	Natuurkunde
Sociale Wereldoriëntatie	Sociale Wereldoriëntatie
Beroepsvormende theorievakken	Beroepsvormende theorievakken
Praktijkvakken	Praktijkvakken
Lichamelijke opvoeding	Lichamelijke opvoeding
Studieloopbaanbegeleiding (contactuur)	Studieloopbaanbegeleiding (contactuur)
MOGELIJKE RICHTINGEN	
<ul style="list-style-type: none"> • Administratie • Facilitaire Dienstverlening • Handel • Horeca • Mode, Creatie en Commerce • Zorg en Welzijn (kinderopvang) • Zorg en Welzijn (ouderenzorg) 	<ul style="list-style-type: none"> • Agrarische productie • Bouwkunde • Elektrotechniek • Gas Water Sanitair • Schildertechniek • Voertuigtechniek • Werktuigbouwkunde

*Aangezien het voortgezet onderwijs vanaf leerjaar 11 start, zal Het Lager Beroepsonderwijs (lbo) vanaf het schooljaar 2025 - 2026 het Voortgezet Beroepsonderwijs (vbo) heten.

3. Praktijkonderwijs (PO)

Doel: Door middel van praktijkgerichte leertrajecten personen opleiden tot zelfredzame, competente en maatschappelijk betrokken burgers.

MOGELIJKHEID 1 (Certificatenroute): Volgen van individuele praktische blokcurssussen op basis van interesse, ongeacht de vooropleiding (bijv. lessen, patroontekenen, houtbewerking enz.). Voor iedere behaalde cursus wordt een certificaat uitgereikt die de kansen op het vinden van een baan vergroot.

Minimale leeftijd: 16 jaar

Duur per cursus: ± 4 maanden

MOGELIJKHEID 2 (Diplomaroute): Naast de praktische blokcurssussen kunnen, voor het versterken van basisvaardigheden of het bereiken van het getuigschrift leerjaar 10, ook aanvullende algemeen vormende vakken gevolgd worden. Welke AVO modulen moeten worden gevolgd voordat deelname aan het examen leerjaar 10 mogelijk is, zal afhangen van het instroomniveau. Hiermee kan men aansluiten op het voortgezet onderwijs.

Minimale leeftijd: 16 jaar

Instroom: vanaf leerjaar 8 t/m leerjaar 10

Duur van de diplomaroute: 1 - 3 jaren (afhankelijk van de instroom)

TVET, NA GUDU!
ALA DEI, ALA SEI.

BEROEPSONDERWIJS,
OVERAL OM ONS HEEN.
ALTIJD VAN WAARDE.